

LLUCMAJOR

de pinte en ample

Ses Escoles es restauren • Air Europa aterrarà a Son Noguera
Actuació d'Aires d'es pla a Polònia • Joan Oller, nou president del C.D. Espanya

100 cl.

25% vol.

XAROP
d'en

CORI

F. Vidal

Elaborado por Destilerias F. Vidal Catany. S.L. - C. San Francisco, s/n.

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Emb. 1696 - PM Reg. Ind. 7/5497 - Elaborado en España

N.R.S.I. 30.3182/PM

♦
EDITA

Obra Cultural Balear de Lluçmajor

♦
INFORMACIÓ I PUBLICITAT

C/. Bisbe Taixequet, 105 (Lluçmajor)

♦
DIRIGEIX
Catalina Font

♦
COL·LABOREN

Sebastià Alzamora	Ignasi Barceló
Miquel Barceló	Miquel Bezares
Llúcia Caldés	Celso Calviño
Francina Capellà	Miquel Cardell
Sebastià Cardell	Joan Clar
Bartomeu Font	Antònia Font
Catalina Garau	Joana Font
Franc Jaume	Maties Garcies
Coloma Julià	Miquel Janer
Antoni Llompart	Joan Jaume
Llorenç Mascaró	Benet Llompart
Francisca Mut	Jaume Manresa
Jaume Oliver	Antoni Monserrat
Bartomeu Prohens	Guillem Oliver
Sebastià Rubí	Margalida Palou
Jaume Salvà	Nanda Ramon
Tomeu Sbert	Josep Sacarès
Jerònia Sociés	Miquel Sbert
Gabriel Thomàs	Catalina Serra
Jeroni Tomàs	Joan Sociés
Bàrbara Verdera	Arnau Tomàs
Francesc Verdera	Antoni Vadell

♦
IMPRIMEIX

TIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, nº 2
MANACOR

♦
El pensament de la Revista s'expressa
només a través de l'Editorial

Editorial

Començament... de què

Que el seny i la bona voluntat política no són justament les qualitats que caracteritzen els nostres governants es demostra a cada decisió que prenen, a cada passa de donen...

Improvisar, anar fent sobre la marxa, no preveure, reaccionar precipitadament davant les situacions conflictives... són gairebé els únics verbs que saben conjugar.

Una de les proves palpables és que a l'hora de l'inici d'aquest curs escolar 96-97 Ses Escoles no obren les portes a la data prescrita segons les ordres ministerials.

Els pares i les mares d'alumnes només exigeixen -a la qual cosa tenen tot el dret constitucional- una escola pública digna i dignificant, igual que els professionals de l'ensenyament, funcionaris estatals, que han oposat unes places per gaudir d'un lloc de feina i treballar-hi a plaer.

Dins el mateix bloc de conflictes topam amb un recent (que no nou, físicament) centre d'ensenyament secundari, l'IES Lluçmajor, amb manca d'espai considerable, amb una infraestructura més que pobre i que, no obstant això, ha d'acollir un centenar de professors i més d'un miler d'alumnes.

A tot això, afegim-hi la congelació salarial del funcionariat i... on arribam?

A un poble, amb unes mancances importants i pel que hom pensa, no es fa... **ABSOLUTAMENT RES.**

De moment, l'únic assumpte que s'ha solucionat ha estat el canvi de president del C.D. Espanya. ♦

Ple extraordinari de l'Ajuntament (8-7-96)

Arnau Tomàs

En una sessió plenària de caràcter extraordinari, el punt més important i més discutit de l'ordre del dia va ser el darrer, relatiu a la formulació i redacció del nou Pla General Urbanístic del terme, en el qual el regidor d'Urbanisme, Sr. J. Jaume va anunciar que s'adjudicarà a una empresa privada amb un cost de 3 milions de pessetes.

L'oposició, tant per part del PSOE com del PSM, manifestà tot d'una el vot en contra. El portaveu dels socialistes, Antoni Garcies va raonar el seu vot negatiu aduint que es tracta d'una empresa només formada per dos arquitectes, sense experiència a Balears, que, per tant, no coneix el terme de Lluçmajor, desconeix les nostres característiques, i que hagués estat millor que se'n fessin càrrec els tècnics de l'Ajuntament, que, a més a més, haguessin cobrat menys.

Antoni Llompart, del PSM, es va manifestar en termes semblants perquè "es tracta d'una concessió a dit, que l'equip de govern no ofereix cap orientació sobre les línies urbanístiques que pensa impulsar en aquest nou Pla General, sense idees clares, i donant-lo a un equip de Madrid que ha fet l'aberrant pla urbanístic de Mijas".

Rabasco va defensar el tema tot al·legant que el nou Pla és urgent i que si el redactessin els tècnics locals o de l'illa correria el perill de retardar-lo o de deformar-lo per interessos creats. Finalment, el regidor d'Urbanisme, Sr. Jaume, va dir que l'empresa és solvent i que en contra del que s'ha manifestat a través de l'oposició no només té dos arquitectes sinó més de 30 tècnics competents.

Aiximateix s'aprovaren, uns per unanimitat i uns altres amb l'abstenció o amb el vot en contra de l'oposició, 63 places de personal laboral, la majoria interins i d'altres fixes. Lluç Tomàs, el regidor d'Hisenda, va especificar que no es tracta de personal nou, sinó amb contractes interins que es renoven. A. Garcies va dir que això no és cert, perquè s'augmenta en 13 persones.

Un altre punt de discussió, com sempre, el del deute del Consistori, amb una nova subscripció de préstec per 138 milions de pessetes. Ll. Tomàs va dir que es subscriu un préstec per un altre de la mateixa quantitat, per la qual cosa no és un préstec nou. A. Garcies el va rebatre tot explicant que del que es tracta és d'amortitzar el deute i no d'allargar-lo, que urgeix un pla de viabilitat, perquè "al pas que anam no hi haurà diners per pagar els interessos". Ll. Tomàs va contestar que el deute és conseqüència de la situació financera en què els va deixar l'anterior Ajuntament, que va multiplicar el pressupost i els deutes, afirmant que el procés de sanejament de l'Ajuntament serà llarg, però que s'aconseguirà, tot confiant en la reducció dels tipus d'interès pel auguris favorables de l'actual govern de Madrid.

Un altre punt discutit i amb vot d'abstenció de l'oposició fou la subhasta de solars propietat municipal, del polígon industrial, per 151 milions, ja que tant el PSOE com el PSM varen al·legar que per vendre o per subhastar aquests solars l'Ajuntament ha d'esperar que GESTUR hagi venut el 70% del total del Polígon. Ll. Tomàs va

contestar que quan se subhastin aquests locals tot estarà en regla.

Abans de començar el plenari, i com a primer punt de l'ordre del dia, va prestar jurament la nova regidora del PP, Miquela Barceló Trobat, per dimissió de la militant del mateix partit, Sra. Maria Nicolau. ♦

Plenari de l'Ajuntament del dia 29-7-96

En el solar de l'antic hotel "Maracana" no es contruira el Centre de Salut.

Arnau Tomàs.

Al darrer plenari ordinari celebrat dia 29 de juliol, amb l'oposició dels grups socialista i del PSM, es va aprovar treure a concurs l'anomenat dret de superfície, per un període de 50 anys, un solar de s'Arenal de 4.500 m2, amb les condicions que, l'empresa que el tregui, ha de construir el 25 per cent per oficines municipals, biblioteca, policia i apartaments, a més que haurà d'invertir 50 milions de pessetes en metres construïts per a un Centre de Salut, i que després de 50 anys, tot aquest complex de 4.550 m. passarà a ser propietat de l'Ajuntament. A canvi, l'Ajuntament donarà el solar de l'antic hotel Maracana per tal que es puguin contruir vivendes.

El regidor delegat d'Urbanisme, Joan J. Jaume, va explicar sobre el tema que amb aquest conveni l'Ajuntament s'estalviarà molts de desemborsaments en al·lució al pagament que el Consistori ha de fer cada mes per a l'oficina municipal de s'Arenal. Però els dos partits de l'oposició, PSM i PSOE votaren en contra de l'operació proposada pel govern municipal, ja que entenen que hi ha, rara aquesta, interessos amagats, i també es manifestaren en contra de la construcció de nous edificis de pisos en aquest sector de s'Arenal, perquè significarà incrementar més la pressió urbanística, en una part ja molt poblada.

Altres acords

- Donar compte dels decrets de la batlia de 17 de juliol, referents al nomenament de quart tinent de batle a Joaquín Rabasco, i a Miquela Barceló, com a president d'Acció Social.

- Amb l'abstenció del PSOE, es va aprovar l'adjudicació de 5 places de professors per a l'Escola d'Adults.

- Per 45.000 ptas mensuals es va acordar la concessió dels serveis de bar del Club d'Estiu de Badia Blava. El grup socialista va votar en contra per considerar que es podria cobrar més per aquesta concessió.

- Convocatòria de cinc places d'auxiliar de la policia municipal per temporada. El batle va argumentar que abans se'n varen convocar sis i només se n'ha pogut cobrir una, perquè per optar a policia s'han de tenir els estudis pertinents, i sembla que hi ha poques persones que els tinguin.

- Dictaminació de l'estudi de circulació de Lluçmajor, que comprèn circular en un sol sentit per alguns carrers

cèntriques com és el Born, Bisbe Taixaquet, i Font.

- Aprovació inicial i definitiva, en cas que no es formulin reclamacions, de l'ordenança reguladora del preu públic de la Residència, que van des de les 80.000 pta mensuals, els que paguen més, fins a les 12.000 pta, els que menys. El PSOE va votar en contra per no saber quina subvenció destina l'Ajuntament a l'esmentada Residència.

- Aprovació de noves tarifes de SOGERSUR d'aigua i sanejament, que aniran des de les 67pta/metre cúbic en el primer bloc, 80 al segon i 109 al tercer. El PSOE va votar altra vegada en contra perquè digué que es tracta d'una pujada de dos anys i cal fer-la cada any. Lluç Tomàs va replicar que això és cosa de SOGESUR i que, a més, si modifica les tarifes cada dos anys, és un estalvi per a l'usuari.

- Per unanimitat es va aprovar l'adquisició de terrenys ubicats al carrer Ramón Llull, cantonada amb Convent, per 11 milions de pessetes, arran d'una equivocació dels serveis tècnics, que varen concedir permís per edificar en una casa dels esmentats carrers que està condicionada a una alineació.

- En l'adjudicació del Pla General d'Ordenació urbana a l'empresa madrilenya ARQUIBIT, empresa que, segons el PSOE i el PSM no és sovent per falta d'experiència, desconixedora del medi i de la problemàtica urbanística del municipi, els esmentats partits votaren en contra d'aquesta adjudicació.

- Finalment, una moció del grup socialista, tot demanant que el consistori manifestàs la seva repulsa a les paraules de l'ex-president de la Comunitat, Gabriel Cañellas, tot referint-se a l'assassinat de la professora que tengué lloc a principis de juliol, va ser rebutjada per la majoria del govern municipal, tot al·legant que varen ser pronunciades en una tertúlia radiofònica i que, a més, el Sr. Cañellas ja havia demanat disculpes per les seves paraules. ♦

Dinar dels quintos i quintes del 41

El passat dia 9 de juny es reüniren, com cada any, els "Quintos del 41". Començaren la diada amb la celebració d'una missa a l'església parroquial en sufragi dels que ja ens han deixat i, especialment de Miquel Ordines i Adela Tirado, als familiars d'aquests s'entregà una placa recordatori.

A continuació es va fer una excursió per Porreres, Campos i la costa Il·lucmajorera. Es va dinar al restaurant Aquacity de s'Arenal. L'Horabaixa es va visitar la Torre d'en Pau a Es Coll d'en Rebassa i el museu del castell de Sant Carles de Palma.

Tothom va quedar molt satisfet del dia de companyonia passat i esperen poder tornar-hi l'any que ve. ♦

Dinar de companyonia

Convidats per la Sra. Jerònia Noguera, els seus amics assistiren al dinar de companyonia celebrat a l'Hotel Cosmopolitan de s'Arenal, on disfrutaren tant del menú servit i confeccionat expressament, com de les atencions rebudes per part del personal de l'esmentat hotel, propietat de la família Jaume-Femenias.

Aiximateix, per acabar de cloure la festa, els convidats visitaren el marevellós xalet de l'esmentada família, situat en un lloc privilegiat de la urbanització de son Verí Nou. ♦

L'Agrupació Aires d'es Pla va actuar a Polònia

Foto Clar

L'Agrupació "Aires d'es pla llucmajorer", fundada l'any 1959 pel mestre Pere Antich i la seva esposa Maria Ferrer va actuar la darrera setmana d'agost a Polònia. Vint-i-dues persones, quasi la meitat de l'agrupació, es desplaçaren a la ciutat de Nowy Sacz, convidats per l'agrupació Sadezoki per tal d'actuar a una festa. Aiximateix ballaren a d'altres ciutats polques: Krynica, Zakopane (famoses per les pistes d'esquí), Gracovia, Wieliczka, Tarnów i també a l'ajuntament de Nowy Saczon, on varen ser rebuts pel batlle de la ciutat i pel president de la regió.

L'agrupació Sadezoki va quedar admirada tant per la música com pels balls mallorquins, tan diferents dels seus.

Per tal d'agrair l'hospitalitat de l'agrupació polaca "Aires d'es pla" els va convidar a participar a les festes de Santa Càndida de l'any que ve.

"Aires d'es pla llucmajorer" compta amb 37 anys d'experiència, gràcies a l'abnegació del seu director Pere Antich i a l'esforç constant de tots els seus membres.

A més d'actuar a les festes populars de Lluçmajor i la comarca, el 1985 va prendre part a la IV Festa Popular Mallorca a Son Ferriol i a la VIII Festa d'Agrupacions a Artà i Porto Cristo.

El 1988 a la III Trobada d'Escoles de Ball a Ciutat, i el 1991 al Dia de les Illes Balears a Valldemossa.

Han actuat a Eivissa, a diverses ciutats d'Argèlia i l'any passat representaren l'Estat Espanyol a un festival internacional de Dansa a Hermannsburg (Alemanya).

És l'aplaudiment del públic el que els dona coratge per seguir endavant. ♦

El president de la Comunitat Autònoma, Jaume Matas, i el president de l'Associació de Premsa Forana, Miquel Company, varen signar el passat dia 8 de juliol un conveni de col·laboració pels anys 95, 96 i 97. L'acte va tenir lloc a la seu que l'Associació té al poble de Sant Joan. ♦

Canvis en la circulació, per què?

I. Barceló
Fotos: C. Julià.

Davant el gran nombre d'opinions en pro i en contra, referents a la reforma circulatòria, hem entrevistat el Batlle per tal que ens expliqui els motius pels quals aquesta s'ha realitzat.

- Sr. Batlle, és necessària una reforma circulatòria d'aquesta envergadura?

- A la passada legislatura ja es va creure necessari fer una reforma circulatòria, però no es va arribar a dur a terme a causa de la diversitat de criteris. Aleshores ja feia molt de temps que no s'havia fet i les circumstàncies han canviat molt. El nombre de cotxes que ara hi ha, ha augmentat considerablement als carrers que tenien doble sentit, i a més a més amb els aparcaments és difícil una circulació fluida.

Hi havia uns quants punts negres com el carrer d'en Batlet (Orient), Convent, Major (Sa punta) i altres... Hi ha carrers on no hi havia aquest problema però s'han hagut de canviar condicionats pels canvis d'altres.

Aquesta reforma ha estat estudiada i confeccionada pels caporals, pel sergent dels municipals, que són les persones que coneixen les dificultats i les necessitats circulatòries del poble.

Hi ha alguns punts, com és ara el carrer d'es Born, que la gent no entén la necessitat de convertir-lo en sentit únic. No es podria canviar?

- Aquest és un pla no renovable, primer s'ha d'experimentar i si després s'observa alguna millora possible ja es duria a terme. ♦

* Nova senyalització d'un sentit.

Agenda

(coses per fer)

- Demanar a l'Ajuntament on es pot trobar el darrer tom de la "Història de Lluemajor". Aviat farà un any de la seva presentació i és intromissible.

- Separar les deixalles domèstiques i reciclar-ne el màxim possible.

- Ara que comença la temporada de cine anar a Cas Coix, fan bones pel·lícules i no s'ha de gastar benzina en el desplaçament.

- Començar a estalviar per comprar la fermança de Fires. No ens temerem i ja hi serem.

- Fer una volta pel poble per conèixer la nova reforma circulatòria.

- Si sabeu de qualque torrent que estigui brut denunciar-ho a la regidoria de medi ambient. El setembre es el mes de les torrentades i val més sa qui guarda que sa qui cura.

- No fer orelles sordes a aquestes recomenacions. ♦

Això ho hem d'arreglar

- La manca de l'Ajuntament.
- Les bicicletes en direcció prohibida.
- Els fems treus en males condicions i/o els dies que no toca.

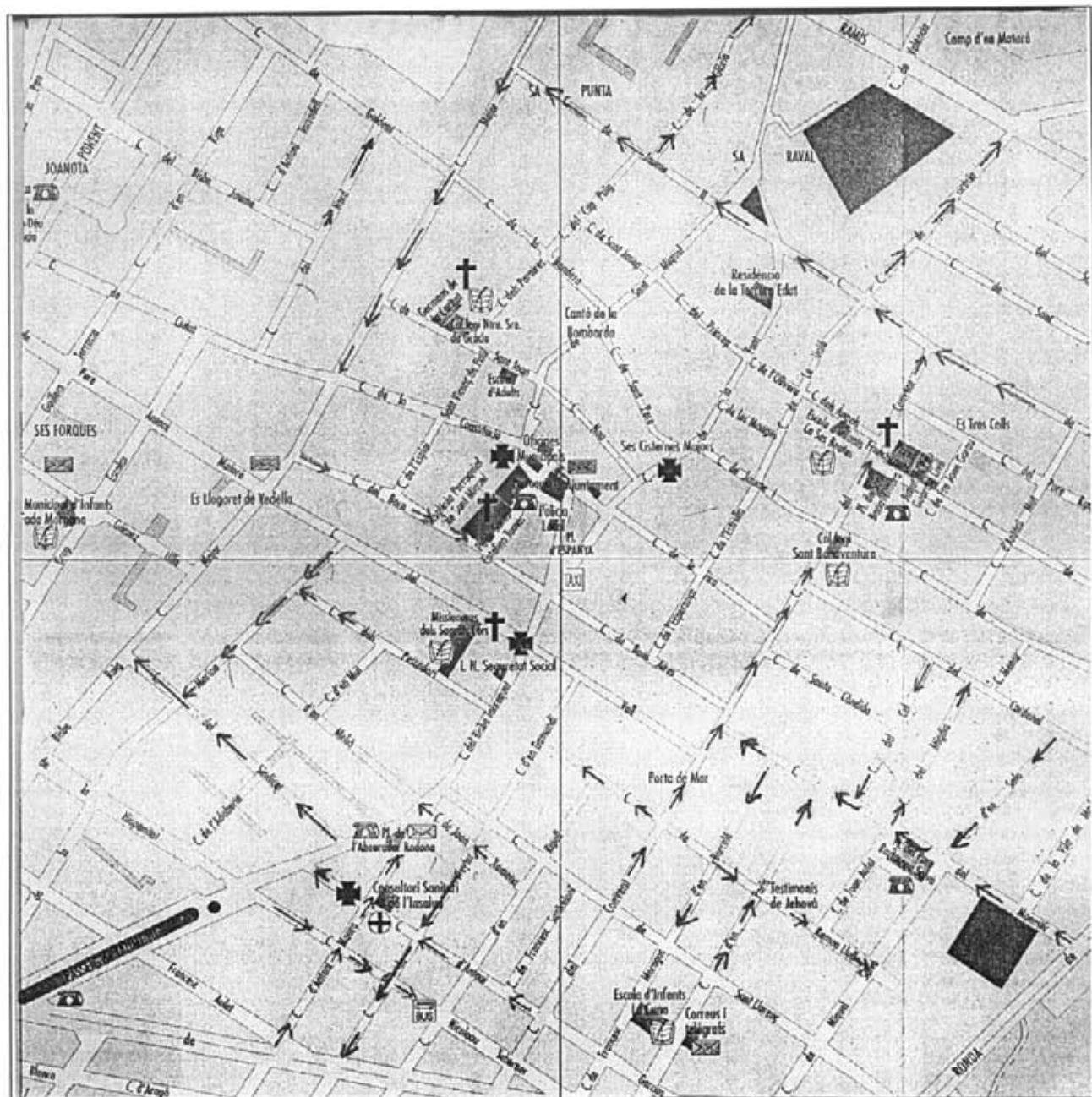
- El tard i malament que es reparteixen els programes dels actes de l'Ajuntament.

- La manca de llocs per jugar els infants.

- La manca de banes a la placeta del Convent.

- Els conductors que no respecten els llocs de càrrega i descàrrega. ♦

LOCAL

Per a que els il·lucmajores poguem gaudir d'una ajuda a l'hora de planificar els seus nous itineraris del poble, els serveis de la policia local ens han facilitat un plànol on es poden veure les modificacions quant a la circulació del poble.

PERRUQUERIA PUIGSERVER

Amb motiu del 25e aniversari,
la perruqueria de les germanes Puigserver
us desitja unes Bones Fires

C/. Orient, 8 - Tels. 66 20 08 - 66 11 12 - 64 05 14

CENTRE OPTIC EXPOLENT

C/. Sant Cristòfol, 30
Tel. 44 13 74
S'ARENAL

Un any centenari

Tomeu Sbert
Foto: Valeriano

- Cent anys, un segle ha passat d'ençà que es va construir l'antiga Capella de s'Arenal. Per això, aquest estiu s'han celebrat solemnes actes commemorant l'esdeveniment. Ja parlarem de la magistral conferència dita pel Dr. B. Font Obrador, sota el títol "S'Arenal, cent anys en terra", conferència celebrada el passat mes d'abril. Durant els mesos de maig i juny sequiren diverses celebracions, sempre molt concorregudes de fidels i de públic en general.

Veïrem la trobada de joventut organitzada pels joves de la Parròquia, una festa infantil amb la intervenció dels joves "Es Molí" de la Porciúncula, una conferència de Mn. Joan Bestard, Vicari General, sota el tema "Parròquia i poble", taula rodona sobre la nostra església com a punt d'encontre i unió dels arenalers, inauguració del local parroquial reformat amb motiu de la celebració dels 25 anys de la construcció del nou temple.

S'ha de destacar l'exposició de fotografies antigues i actuals, i de pintura, al local esmentat més amunt. Un dels motius culturals més celebrats, possiblement, en tota la història arenalera. Hem de dir que Nofre Llinàs exposà cont fotografies, totes de l'antigor, molt favorablement comentades.

Bo fou presentat el VII tom de les "Arts i Oficis d'antany", però sí la reedició de la "Monografia del Temple dedicado a Nuestra Señora de la Lactancia", original de Mn. Sebastià Guasp Cerdà, amb inclusió de dates històriques de s'Arenal i un bon nombre de fotografies, recopilació de l'historiador Dr. Font.

Després de la concelebració Eucarística, les autoritats, visitaren les exposicions de fotografia, dibuix i pintura

Solemne concelebració

- Amb l'assistència del Sr. Bisme de Mallorca, Teodor Ubeda, del president del Govern Balear, Jaume Matas i de la delegada de Governació, Catalina Cirer juntament amb el batle de Lluçmajor, Gaspar Oliver i altres autoritats, va tenir lloc la major i més lluïda concelebració religiosa vista a s'Arenal.

Es va descobrir i beneir una ceràmica de la Mare de Déu de la Lactància, com a recordança del I Centenari.

Ofrena flora

- I també, possiblement, es va fer la primera ofrena floral a s'Arenal almenys amb tanta concurrència, fervorositat i participació. La trobada va començar a la Plaça dels

**Servei de begudes
i menjars de qualitat
a bon preu**

Avda. Carles V
Tel. 66 11 17

CARNISSERIA □ XARCUTERIA

**ZANOQUERA
GARCÍAS**

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02 • LLUCMAJOR (Mallorca)

Nins per acabar a l'Església. La coordinació de tots aquests actes va anar a càrrec del rector, P. Jordi Perelló, TOR, el qual va comptar sempre amb diverses col·laboracions.

D'altra banda, hem de dir que també es va fer la tradicional processó marinera en honor de la Mare de Déu del Carme, amb la presència de la Banda de Música de Lluçmajor.

Notícies breus

- En aquest I Centenari de la Capella es va tenir un record per a persones fundadores o principals aportadors com varen ser Pere A. Mataró Mòjer, família Salvà de s'Allapassa, J. Salvà, Josep F. Salvà i els seus germans Francesc, Marià, Maria i Mercè, família del capellà Miquel Salvà, "Capellà Cànaves", família del capellà Tomàs Monserrat, "D'es Rafalet" i moltes altres persones.

- Es va celebrar la inauguració d'una penya barcelonista de s'Arenal, presidida per Pep Oliver. Amb l'assistència de Nicolau Casaus i Domènec Garcia, amb el batle G. Oliver. Hi hagué devers dos-cents comensals en un sopar a les terrasses del "Tennis Arenal".

- Els corredors ciclistes del CC Arenal, Lluís Navio, Angel Moyà, Diego Ojeda i David Gómez, han participat en unes corregudes a Catalunya.

- La veïna localitat de Ses Cademes ha celebrat les seves simpàtiques festes anuals de la Mare de Déu d'Agost, sota la brillant organització de l'Associació de Veïns Es Trencadors.

- A l'Euroclínic Son Verí han estat operats quatre nins

africans, d'una greu malaltia anomenada "noma". Ha col·laborat especialment la Fundació Help que presideix la princesa Brigitta de Suècia i el director de l'Euroclínic, Dr. Jüri Tormes.

- El grup "Amics dels Reis d'Orient" va concedir els seus premis anuals, enguany al Museu de la Porciüncula, a sor Catalina Bosch i a la Merceria La Paloma.

- Pep Dols, nou president de la UD Arenal de futbol i el tàndem Quique Ogazón- Tomeu Socias, màxims responsables aquesta temporada.

- El bàsquet Arenal ha hagut d'emigrar a un polisportiu de Ciutat a causa dels problemes per entrenar així com cal al de son Verí Nou. Incomprensible. La tasca del Bàsquet-Arenal, a les categories de cadetes, infantils, júnior, sub-22, apart del primer equip, és molt important.

- Fou presentada una Associació de radioaficionals, amb el nom de batalla de "Ruedas".

- La XXIV edició del trofeu son Verí de petanca va ser un èxit de participació.

- Es va celebrar un campionat mundial de vela organitzat pel Club Nàutic Arenal. Gran èxit esportiu i una estampa meravellosa de veles blanques enmig de la mar.

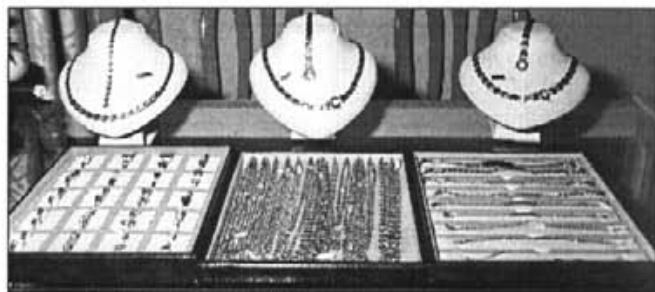
- L'ajuntament de Palma va dedicar un carrer a la memòria del P. Joan Llabrés Ramis, TOR. El regidor de turisme Joan Bauçà va descobrir la làpida.

- Es va constituir una nova junta directiva local per la lluita contra el càncer, presidida per Cati Mestre. ♦

JOIERIA I RELLOTGERIA

A Lluçmajor i a sa Pobla
visitau «CAS COTXER».
En lloc més no trobareu
els preus tan bons ni
la varietat que tenim

Plaça Espanya, n. 24 - Tel: 66 16 02 (Lluçmajor) • C/. Ramon Llull, 42 - Tel. 54 19 65 (Sa Pobla)

Air Europa aterrarà a Son Noguera

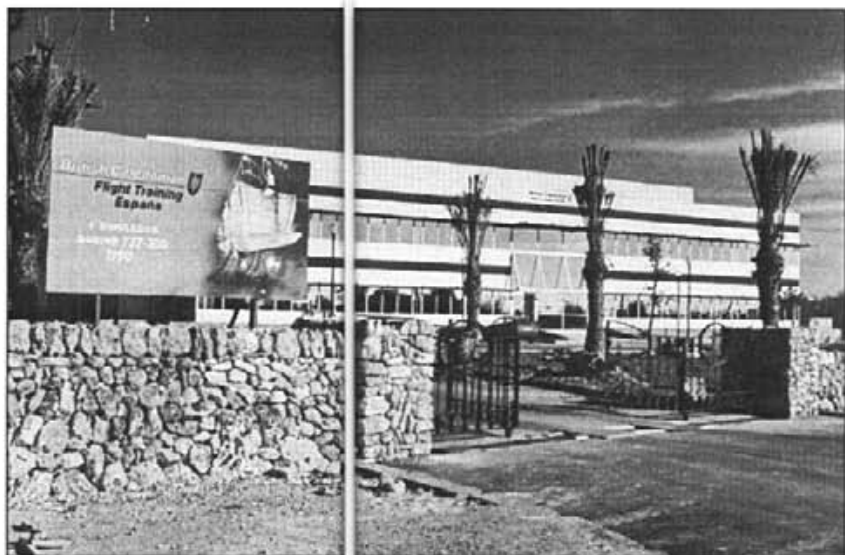
Mallorca tindrà un centre de formació aeronàutica en un termini de cinc anys.

Francesc Verdera
Foto: C. Julià

La Companyia Air Europa es va comprometre el passat 31 d'agost amb el Govern Balear a crear un centre de formació aeronàutica en un termini màxim de 5 anys. La instal·lació d'aquest centre a l'edifici que va pertànyer a British Caledonian, ubicat a Son Noguera, suposarà una inversió de 700 milions de pessetes i servirà per generar nous llocs de feina, uns 250.

El Govern va oferir a la companyia aèria la venda, per 56 milions de pessetes, d'un solar de 7.000 metres quadrats situats al Polígon de Son Noguera, devora les instal·lacions actuals de British Caledonian. L'Executiu autonòmic també es va comprometre a facilitar a Air Europa l'adquisició d'un altre solar adjacent de 8.000 metres quadrats, perquè la companyia aèria pugui ampliar les instal·lacions en el futur.

Inicialment, Air Europa volia traslladar a Lluçmajor les seus de totes les empreses que conformen el grup: Viajes Halcón i Travelplán; però pocs dies després Juan José Hidalgo, president d'Air Europa, Viajes Halcón i Travelplán, va desmentir el trasllat de les seus de totes les seves empreses de Salamanca a Mallorca. És evident que es va desencadenar l'alarma a Salamanca, on venen perillar els llocs de feina, i per això el president Hidalgo va explicar que a Mallorca instal·laran el control de reserves de totes les línies regulars d'Air Europa i que l'acord es refereix, exclusivament, a la posada en marxa d'un Centre de Formació Aeronàutica. ♦

1.180.000 PTS.

PUNTO 55 S.

FIAT

**Amb la promoció especial
del mes de setembre,
el Fiat Punto és més econòmic**

PROMOCCIÓ INCLUEIXA. NO ACTIUABLE A OTRAS OFERTAS

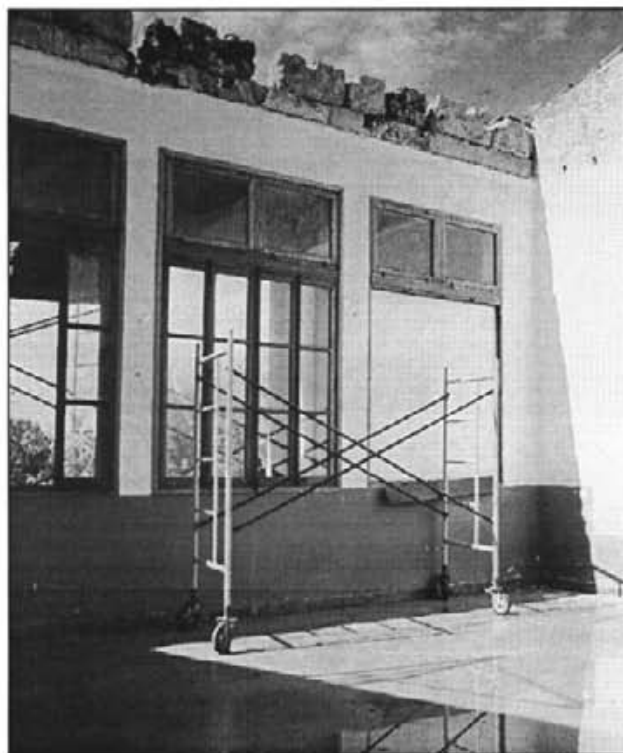
TALLERS
CAÑELLAS - ROTGER

SERVEI OFICIAL

FIAT

C/. Hispanitat, 1 - Tel. 66 06 47 (Lluçmajor)

Ses Escoles es restauraràn

12

Redacció
Fotos: C. Julià

Segons el nou delegat del MEC hi ha motius per a restaurar les Escoles en lloc d'enderrocar-les, motius de caire pedagògic, de rapidesa en la realització de les obres, de caire cultural (G. Forteza) i de caire econòmic.

Les mesures que ha pres el nou delegat, Sr. F. Romero, en combinació amb el Batle i amb l'APA, són a causa de les dificultats per aconseguir, per part de l'Ajuntament, un lloc on instal·lar les escoles prefabricades que s'havien de dur, s'invertiran els 40 milions que havia de costar el tras-

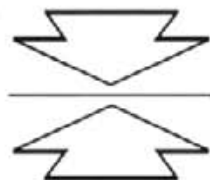
llat en l'adequació provisional de l'actual edifici per fer-lo útil per aquest curs.

Per al proper curs es pensa invertir-hi 180 milions per tal de realitzar totes les reformes necessàries (menjador, gimnàs, aula d'usos múltiples, calefacció, etc) per fer de les escoles de Lluçmajor unes escoles que gaudeixin de totes les dependències que la normativa actual d'edificació de col·legis exigeix, a més dels avantatges que suposen unes escoles de G. Forteza en què els espais, la lluminositat i el contacte amb la natura, són qualitats que ara per ara, per qüestions d'economia, ja no es poden fer.

Ara als llucmajorers, ja només ens queda col·laborar així com poguem amb les autoritats locals i provincials que han promès que l'any que ve es pressupostarà la quantitat abans esmentada i tots plegats, els partidaris d'un edifici nou, pel qual no hi havia doblers adjudicats, i els partidaris de la restauració i ampliació, perquè amb una excusa o una altra (Maastricht?) s'habiliti l'actual edifici i es construeixin les dependències i s'instal·lin els serveis necessaris perquè els nins del poble, d'aquesta i de les properes generacions, puguin gaudir d'una escola adequada a les necessitats educatives del s. XXI. ♦

**CENTRE RECONeixEMENT
MÈDIC - PSICOLÒGIC**

Antoni Isern Oliver

METGE OCULISTA

Dra. Núria Busquets

(EQUIP CLINICA JUANEDA)

CERTIFICATS MÈDICIS
PER AL PERMÍS DE
CONDUIR I D'ARMES

OBERT ELS DILLUNS
de 17 a 19'30 hs.

C/ Antoni Garcias 1-A
Tel. 66 22 82 (Lluçmajor)

CITA PREVIA
Tel. 66 22 82 - 28 94 58

Quatre mots

L'educació dels sentits.

Antònia Font

L'art ha estat sempre el gran mitjà d'expressió de la interioritat de la persona humana, tant si l'entendem com a literatura, pintura, música, escultura, etc. Per això és important que les persones siguin més o menys educades en aquesta disciplina, si menys no a través d'exposicions que qualsevol de nosaltres pot visitar en nombroses ocasions i diversitat de llocs. Una de les darreres oportunitats que tinguérem d'apropar-nos una mica més a aquest món, ens l'oferí Mª Luz Vallès en una mostra de la seva darrera obra presentada, sota el títol de "Vida", al Molí d'en Xina d'Algaida, des del 28 de juny al 10 de juliol.

Mª Luz Vallès nasqué a Palma ara fa 50 anys, però ha viscut gran part de la seva vida a Lluçmajor; estudià a l'Escola d'Arts i s'inicià en la ceràmica artística, a la qual seguiren la pintura, el gravat i la utilització d'altres tècniques mixtes; ha concursat en certàmens diversos i compta, per exemple, amb un dels Premis Nacionals de Manises pel que fa a la seva obra ceramística.

1. Com entens l'art que es fa en els nostres dies?

Per a mi l'art s'ha d'entendre com a un mode de viure, com a un mitjà d'expressió dels pensaments i sentiments d'una persona. L'art de finals de segle s'ha convertit en una expressió de tipus individual duita a terme a través d'una correlació d'idees i figures més o menys abstractes o simbòliques que aniran creant l'obra.

2. Quins factors més importants intervenen en la creació d'una obra?

És important la feina, la constància, la tècnica i l'experiència i bagatge personals; aquests dos darrers factors són, alhora, la font més important d'inspiració, juntament amb la natura i l'entorn on viu la persona. La matèria utilitzada per a la creació juga també una paper cabdal, bàsicament perquè segons allò que es vulgui expressar i com es vulgui fer, s'utilitzarà una matèria o una altra, i aquesta, al mateix temps, serà modificada a través d'una tècnica concreta.

3. Com vius personalment el procés creatiu?

Per a mi el procés creatiu és, sobretot, un diàleg amb un mateix, gràcies al qual obra i persona conflueixen en una sola identitat però dirigides cap a una projecció universal i comunicativa. El procés creatiu també va lligat amb el d'aprenentatge, que madura paral·lelament a la per-

sona i que pot considerar-se com a un procés intimista.

4. S'integren les teves obres, o bé cada una d'elles representa un fet aïllat?

Cada obra o sèrie d'obres té un principi i un final propi, però poden considerar-se totes com a part d'un cicle de formació constant que suposa aprendre a entendre i observar les coses d'una nova manera. És una educació dels sentits en plans molt diversos que no són els usuals en la vida quotidiana, però que no per això han de ser deixats de banda com a matèria d'estudi personal. ♦

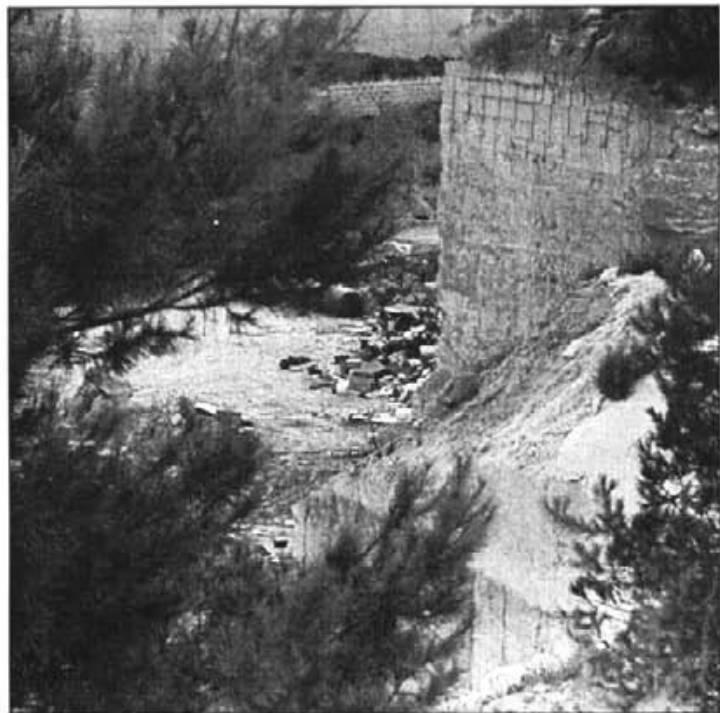
Restaurant

Gran Via

Noces - Banquets - Comunions
i Bateigs

Informació: Tel. 66 03 17- LLUCMAJOR

Incineració il.legal a s'Arenal?

14

Bel Mut
Fotos: X. Mollà

Amb l'aigua de la badia de Palma fa estona que no hi comptam. Ara és l'aire el que ens enverinen. I fa més de tres estius que ho fan. Els causants d'això darrer són els in comptables abocadors il.legals que es troben envoltant una de les zones turístiques de més "anomenada" de Mallorca. Em refereixo evidentment a S'Arenal.

Avui, antigues pedreres es fan servir de mare per a abocar-hi residus de tot tipus, que finalment seran cremats per tal de fer més petit l'emalum de deixalles que arriben a acumular-hi. Aquest estiu han cremat fems de dia i sobre tot a les nits.

Els veïns de Ses Cadenes són els primers que s'han manifestat en contra. S'han manifestat, encara que pel que es veu que les nostres autoritats han tornat sordes. Aquestes pedreres

es troben situades al terme municipal de Palma, però no seria gens estrany que també es cremàs fems al terme municipal de Lluçmajor. Al cap i a la fi, això és igual: llucmajorers i ciutadans han hagut de suportar indignats com una càlida pluja de cendra ens feia sortir de les nostres terrasses, hem aguantat estoicament el perfum d'aquesta activitat sense dir ni pruna. Alguns, més revoltats, han trucat cada vespre a la policia municipal de Palma, han adreçat queixes a la Conselleria pertinent, a la Comissió de Medi Ambient del CIM, als regidors del PSM de Ciutat i s'han vist abocats a una angoixa indescriptible davant la manca de sensibilitat de les institucions que haurien d'haver aturat la focetera i no ho han fet. L'únic col.lectiu que ha actuat en conseqüència ha estat el dels ecologistes del GOB, que s'ha apressat a denunciar el cas.

De vegades et demanes què els passa als polítics quan davant de delictes flagrants tenen respostes tan tebes, tan inútils... Ara que ho pens, tal volta això no és més que un reflex de la tan nostrada putrefacció política. I és que avui, allò il.legal es fa legal de la mà de molts dels responsables de les nostres institucions. El que és impensable per a aquests senyors és la legalitat. ♦

TALLERS MARINA
AGENT OFICIAL PEUGEOT

PEUGEOT 306

ZURICH SEGUROS PEUGEOT

306

C/. MARINA, 104 - TEL. 66 05 21
EXPOSICIÓ I VENDA: C/. MARINA S/N. - LLUCMAJOR

S'Estanyol, estopeig 1996

Josep Buades

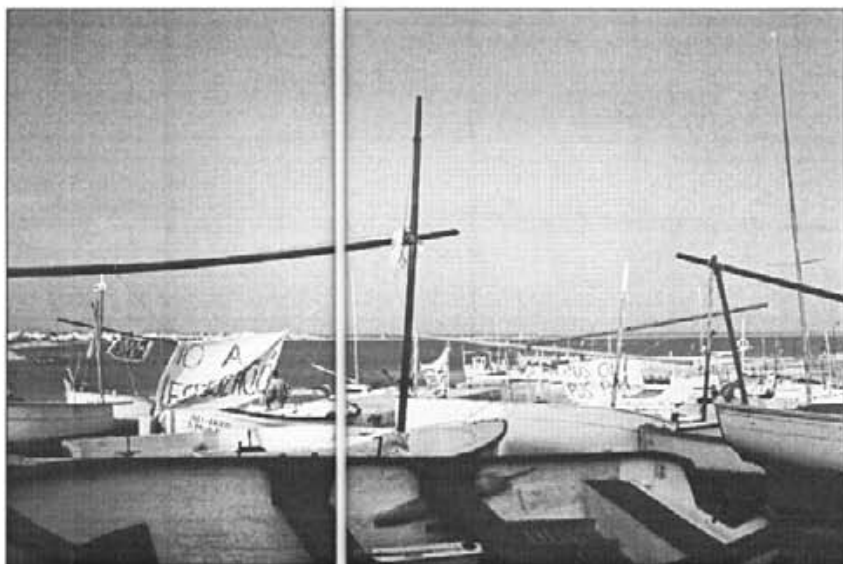
S'Estanyol, començaments d'estiu, que serà poc estiuenç, d'aire rarenc, i, pel que fa a la meua persona, més aviat adrenèrgic. Alguns veïns ens reunim, ja d'una manera ritual i sense que ningú ho pugui trobar estrany, per pintar "NO A S'AMPLIACIÓ". Ho pintàrem a una paret particular, amb permís i alegria del seu propietari, de la qual la brigada municipal ho havia esborrat de manera il·legal durant la tardor. Pintàrem també "SALVEM S'ESTANYOL" adues paret més, a petició pròpia dels seus propietaris. Esperam que aquesta vegada l'Ajuntament recordi que tapar el que es pinta a façanes particulars, amb la vènia dels seus propietaris, té un nom jurídic. Si no, li recordarem nosaltres.

I és que aquests regents de l'Ajuntament, PP + ASI, tenen un molt particular sentit de la coherència. Ja ho diu bé en Miquel Cardell, que el Batle als plenaris, quan parla de l'ampliació del port de S'Estanyol, "vive sin vivir en sí" i ens fa veure la diferència entre no estar a favor i estar en contra... Li deien del CIM que aturàs les obres, cosa que l'acord de plenari del 31 de Juliol de 1995 l'obligava a fer sense que ningú més li manàs i, amb tot el greu de la seva ànima, aturà les obres que promociona el seu molt bon amic Antoni Ginard, després de dos dies inútils i il·legals de camionades, que han deixat merda suficient com per fer entendre per la praxis els que es podria arribar a fer amb tres anys d'obres.

El nostre Batle, però, no es desanimà, i continuà facilitant en tot el possible la consecució de l'inici de les obres del projecte del que no està a favor, sense acabar d'estar en contra, ja que és el que va aprovar la majoria del PP de l'anterior legislatura, que no estan a favor que es mengi el Mollet, però que els ho manaren de Madrid, i sobre el que el vot dirimidor de l'enigmàtic Sr. Rabaseo es pronunià afirmant que, efectivament, no sabíem de quin projecte parlàvem. No es faltaria d'altra, si el problema és la falta de Llicència d'obres, el donam i ja està. I ni curt ni peresós, emet un Decret atorgant-la, al consell de la Comissió Municipal d'Urbanisme, i vists els informes tècnics que precisament donarem la pauta al TSJB per a què suspengués el Decret.

Quina misteriosa il·lusió té el Sr. Oliver que es faci el monstre de ciment! Oblidant que les arquitectures importants per a un batle són les municipals, accelerant la Llicència per a fer-la, ja que no pot evitar exigir-la, més econòmica, just a final d'any, abans que pujassin les taxes. Tanta sort que el detall de no tenir la macro-obra prevista al PGOU no passà inadvertit a la Justícia.

Perquè us faceu una idea del que li preocupa al Batle el CNE i la imatge d'Antoni Ginard, el seu president, basta dir-vos que, a principis d'aquest estiu, em telefonà per dir-me que li havia arribat a les orelles que "nosaltres" pensàvem empastissar el poble de S'Estanyol de fotocòpies d'articles sobre l'assumpte de Ginard i els diners que havia de-

posat al seu compte particular... Com és natural, li vaig demanar que me per què li contava això al president de l'AVV "Son Rey" de S'Estanyol. Si això era perillós per algú, que enviàs la Policia a investigar, però a "nosaltres" era una qüestió que no ens interessava per res. Immediatament, és clar, li vaig demanar qui érem "nosaltres". Em va dir que "el que estau contra el Club". Quan li vaig recordar que els tribunals estan decidint precisament si són veritat aquestes acusacions, o millor dit, qui actua realment "contra el Club", va matisar: "volia dir contra l'ampliació...". I jo no ho entenc això, perquè l'Ajuntament es va comprometre per acord de Plenari a efectuar totes les accions possibles "contra l'ampliació...". Bé..., el cas és que va dir que canmateix no ens entendríem mai i volia penjar. Abans que ho fes, li vaig dir que hi havia uns assumptes que sí ens preocupaven molt i que n'hi volia parlar: que ni aconseguíem l'eficàcia promesa per la Regidora de Cultura per arregar el camp de futbol fet un desastre, sense xarxes a les porteries, que ballaven de qualsevol manera, amb la reixa rompuda... un vertader perill), que no havia programat la tradicional entrega de trofeus a la Plaça del Pescador, però sí acudia el Batle a entregar trofeus d'un campionat de vela al CNE... Tot això no li interessà gaire, i acabàrem la conversa d'una manera que no es podria qualificar de cordial.

15

FORN DE PA
I
PASTISSERIA

Ca'n Lluç

Sant Llorenç, 78 - a - Tel. 66 06 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

Mentrestant, succeïa una cosa curiosa. Entrava en escena el tercer mosqueter: el Sr. Reus, ex-Conseller d'Obres Públiques, i actual Conseller de Medi Ambient. Crec que, com a tal, si bé no ha intervengut directament en el procés que ara us relat, almenys ha d'estar assabentat que enguany, els veïns de les cases properes al Mollet, han hagut de suportar l'olor fètida d'alga podrida durant tot l'estiu.

Resulta que l'acumulació d'alga morta és un producte de l'escollera de l'actual port esportiu (ara imaginau-vos-el set vegades més gros). Encara que qui tocava cuidar-se'n és el CNE des que el construïen, no se sap molt bé per què, cada any la Conselleria pagava la retirada de l'alga. Enguany no. Per què?. Devem estar castigats? Uns veïns ho anaren a investigar. Un conegut funcionari els va contestar verbalment que, si ja haguessin tret les barques i començat a posar pedres, no hi hauria alga. En vista de la prometedora rebuda, oficialitzaren la petició per escrit. Resposta: no sabem de qui és competència, amb els canvis de Govern i de Conselleries... Els decideixen llevar l'alga pagant-ho de la seva butxaca. El Sr. Serra, de Ports i Litorals, prohibí immediatament que es llevàs ni una palada més d'alga (per això sí se sap de qui són les competències). Ens quedam tots ben astorats que l'Administració PROHIBEIXI als veïns que es paguin els serveis públics, i més en un cas d'insalubritat que no resistiria un dictamen de la Conselleria de Sanitat. Així, amb més pudor que abans, arribarem a la segona quinzena d'Agost, que és quan els veïns afectats feren cas omís de tan kafkiana situació, i tragueren l'alga. Fins ara ningú ha dit res. I que ho provin, i en parlarem de drets i de deures.

Tot això, al Sr. Reus, que en altres ocasions s'ha preocupat d'avisar els usuaris del Mollet que havien de desllotjar les barques, intentant negociar la seva entrada com a socis a la flamant ampliació, li digué arribar a les orelles. Que els usuaris de les instal·lacions que romanen baix la seva tutela (o del CNE, això ja ho aclariran ells), no poguessin entrar i treure barques pel volum de l'acumulació d'alga fètida (que, a més, quan es retira, serveix per a les vaques, es recicla) no li digué preocupar.

I no podrà dir el nostre Sr. Batle que a ell no li arribàs a les orelles. Si més no, li va arribar al nas cada una de les nombroses vegades que ens va visitar durant l'estiu, passejant per davant la mar. Però això no mereix una telefonada al president de l'AVV "Son Reynés", dient-li "vaja

una pudorada, faré tots els possibles...". No, el president que li preocupa és el del CNE.

Ja s'havien fet alguns partits de futbol quan començaren a arreglar alguna cosa del "poliesportiu" (les de més perill - per por que li caigués una altra porteria damunt el peu a un nin?-), però les xarxes, per exemple, les va cosir de les d'anar a pescar un pescador que va perdre un jornal. Això tampoc no li degué arribar a les orelles, però sí que hi havia pancartes contra l'ampliació al camp de futbol. Per això, els agents num. 018 i 041 es presentaren a llevar-les. Davant les meves protestes i les d'una cinquantena bona de persones que manifestaven que, lluny de molestar-los les pancartes, els agradaven força, no volent mostrar una ordre o dir qui els enviava, les arrabassaren. Li

hem donat la culpa públicament al Batle i no ho ha desmentit. Ja estam que és un espai municipal, però el que les persones amb dignitat (i de les herbes molles se'n torquen el cul...) no podem consentir és la actitud d'unes autoritats que no senten la pudor de l'alga, o no sabien que per jugar a futbol feien falta xarxes (us ho juro), però "els arriba a les orelles" que no sé qui vol tirar papers sobre Antoni Ginard, i truquen immediatament, "els arriba a les orelles" que hi ha pancartes anti-ampliació al camp de futbol, i ja hi ha la PM. Vaja, vaja...

De totes maneres, els estanyolers férem una entrega de trofeus. Faltaria més. I molta gent que va venir. Es lliuraren els trofeus de futbol, i de la "petanca", que s'havia jugat a unes pistes habilitades per l'Ajuntament al camp de futbol, perquè el CNE no ens deixà les seves, o potser perquè la Regidora de Cultura ja ni ho va demanar, tal com li ho havíem sol·licitat. Mentrestant, el Batle, que estava convidat a la nostra entrega de trofeus, preferí assistir a la de la seva estimada entitat privada, tot i que ens contaren que arribà tard a la poc concorreguda regat, i només li donaren per entregar els de tennis (un esport, com tots sabem, poc nàutic). Diuen que no els va voler lliurar.

Això sí, jo vaig contar a molta gent la surrealista conversa telefònica amb el Batle, i a algú li vengueren males idees al cap, perquè durant la revetla s'amollaren per aquí i per allà unes fotocòpies d'una pàgina d'un diari parlant de l'afer aquest dels 5.100.000 ptes. que Antoni Ginard dugué a un compte particular. Va passar just el que li preocupava al Batle. Per què serà que sempre que li preocupa alguna cosa referent a l'ampliació o el CNE sempre acaba succeint?

Segons em contaren, el president del Club deia durant les festes de Sant Pere, al CNE (amb l'assistència de Rabasco, el qual "se alegró mucho de ver que había cada día más gente partidaria de la ampliación"- vox populi dixit-) que tot això que deien era "una maniobra per desacreditar-lo". Però de l'article del diari es desprèn clarament que aquest senyor està sent processat judicialment, juntament amb el seu vicepresident, per haver desviat els 5 quilos a un compte seu, i després haver-los dipositat a la caixa forta del CNE en diferents quantitats al llarg de dos anys, a fi de pagar en metàl·lic uns "honoraris complementaris" a l'enginyer. ♦

Pel·lícules estivals

Goa, India

Miquel Cardell

Sembla que era ahir mateix que començava l'estiu, amb Cindi Crawford en efígie polícroma i gegantina mirant-se la feta des de la tanca publicitària de la ronda. Els diaris informaven de l'averia a la depuradora de no sé quina urbanització costanera i els subsegüents abocaments d'aigües brutes a la mar i del regidor de torn que deia que res d'alarmant - hem d'entendre que al senyor Artigues abocar més merda a una mar que té un dels principals problemes en els abocaments no li sembla alarmant?. Així ens va. És possible que la macrodepuradora en projecte ho solucionin: són les hipoteques que pagam dels anys primers de la Balearització que no cessa, a l'hora que en seguim deixant que igualment ens ofegaran d'aquí a no tant. Però no passa res. La vila anava plena de remors sobre el tancament de Ses Escoles i les mil possibles ubicacions de les aules prefabricades. Els veïnats de S'Estanyol protestaven perquè, per enèsima vegada, l'Ajuntament els feia la punye-

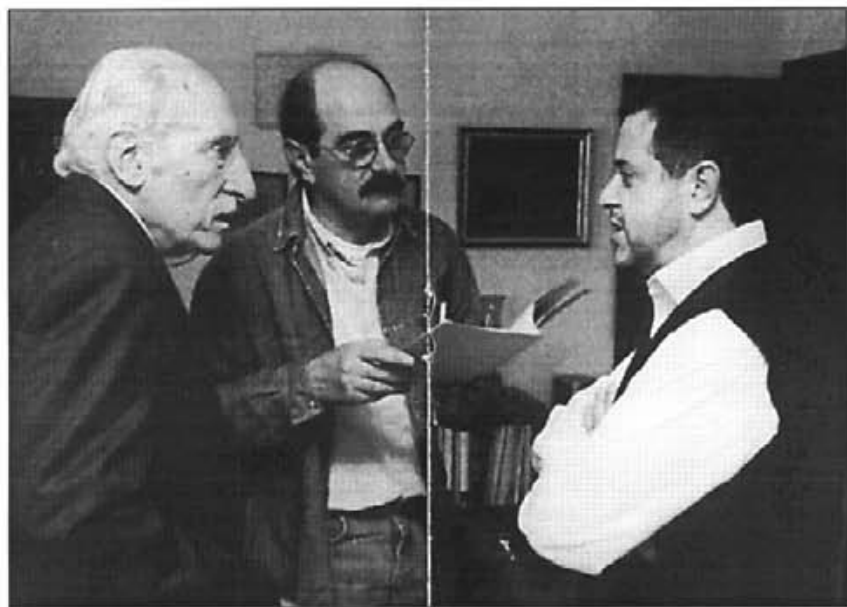
ta a les pancartes contra l'encimentada nàutica. La directiva del Club Nàutic, després de castigar els socis que protesten del negoci del megaport, al·legant que donen mala imatge de l'honorable societat, s'abstenia de pagar amb la mateixa moneda al seu president, per molt que una sentència judicial el condemnàs (voleu portar imatge?) per unes afirmacions sobre els ecologistes i cert presumpte col·loca a Cabrera, els dies de la campanya seva, del batle i un parell més contra les mesures que posen ordre a les visites nàutiques al Parc Nacional, més res, per cert, que la societat ha acceptat i valorat ja fa temps. Llavors veníem el batle, sense fer parts ni qualitat, a assistir a la cosa dels trofeus del Club i no assistir a una festa semblant dels veïns (un batle que s'encabota a ser el batle de l'Ajuntament, però no el de tots els ciutadans). I la digital concessió a una suspecta empresa de Madrid de la revisió del Pla General d'Ordenació Urbana, tan important si pensem en termes de futur i qualitat de vida. Res de nou, doncs.

L'estiu venia cruel, i en una set-

mana morien **Josep Maria Palau i Camps**, descobridor d'insectes i treballador de la cultura, creador de l'inspector Arbós, sàgaç detectiu mallorquí; **Miquel Àngel Riera**, vençut pel temps i la mort que obsessionaven el protagonista de la seva novel·la **Illa Flaubert** (però ni Déu podrà fer que no hagi existit...); i llavors el poeta campaner **Damià Huguet**, que havia col·laborat en diverses ocasions a aquesta revista, en una de les quals, un text bell, evocador, emocionant com tants d'altres que recull al seu llibre *Les Fites Netes*, conclou, recordant una anada, temps enrera, a un Lluçanet que l'havia fascinat, i confrontant el record amb la visió actual del mateix indret: ... d'enguany, que hi he tornat, méstim més no parlar-ne, perquè n'assassinaria més d'un.

Un altre poeta, l'eivissenc **Marià Villangómez**: *Abstret passeig, / dins meu, per una illa treballada/ ja en saó. / la túnica daurada/ no es desclou sense un llarg, dur malaveig...* Va escriure aquestes paraules, vives, fondes, belles, sàvies, sobre la seva poesia i sobre la poesia, sobre aquest interrogar-se íntim que és el bessó de la vida moral de l'home i aquesta inacabable pregunta que constitueix el vòrtex d'això que anomenem cultura, paraules que ara escolto al més recent enregistrament dels bons amics **Joan Mari, Murenu, i Victori Planells**, es a dir, el ja clàssic grup eivissenc **Uc**.

Havia arribat Santa Cànida, i la seva actuació a Plaça era la principal sorpresa del programa, una iniciativa per la qual felicit ven coralment la regidora de Cultura. Pot-ser, seguint aquest camí, en anys successius es pugui fer del sempre difícil vespre del divendres un racó per una oferta musical de qualitat. Uc va agradar al públic amb un recital "de plaça i festa", més divulgatiu pel gran públic que el repertori que solen oferir als teatres. Compaginaren cançó popular, poesia, humor, crítica i un punt de coent que sempre agrada.

El poeta eivissenc Marià Villangómez i Joan Marí i Victori Planells, components del grup musical eivissenc VC

Tots en gaudírem, per més d'un fou un agradable descobriment, i m'agradaria pensar que la regidora, que encara és jove i li paga aprendre, va escoltar lletres com *tota Eivissa està emortida./ espanyada encimentada./ Des amunts i Ses Salines/ sols quedarà recordança...* (per cert, que un dels accionistes de les sempre amenaçades Salines és l'ex-Molt Honorable Cañellas, ara inculpat en un parell de processos)... arriba un temps en què sa llengua/ fa set segles catalana./ com un timó que no serva./és del tot arraconada... Ara fonament mos sobra/ defensem s'illa gallana/ es seus mots d'antiga història... No tenc cap dubte que la seva gestió política, no vull dir tant la seva carrera, la seva idea de cultura i la seva mateixa personalitat en treurien benefici, si escoltava això amb coratge obert i un punt humil i en treia el fil d'una reflexió... al cap i a la fi, tots som humans, i ja em perdonarà la llicència:

Cercaràs a la terra no sabràs que, la vida./ això tan senzill que ens hem trobat als braços./ aqueixa cosa vaga de la qual només sabem el nom/ i que ens duu cap a tot sense retorn possible...

Uc segueix cantant Villangómez als altaveus i evoc imatges d'al.lots i gegants, son de xeremies, la revetlla de **Tomeu Penya**, amb ballarines, treia enguany de la inòpia, la calidesa d'un glop a dos de suc pessigollejant la sang i la conversa amb vells amics i amigues, mirant la gent voltar plaça com la roda de temps, retornant-nos

tantes festes compartides, sempre iguals, sempre diferents, amb aquesta sensació de durada, de temps palpable, de continuïtat en el canvi, que ens acaba lligant a uns rituals i uns llocs amb aquesta sensació, vaga de vegades, altres punyent i dolorosa, altres un punt eufòrica i sentimental, de pertànyer a un lloc que anomenem nostre.

Deu se això que fa que, sense dir-ho, de vegades pensi que trenc una cita anual amb un amic i mestre a la placeta del Convent. Parlàvem de Virgili enguany, de l'Eneida, amb fascinació i entusiasme, festa dins la festa, i d'Homer i Riba, mentre la nit mediterrània ens acollia i semblava escoltar el concert que anava a encertar la Banda, que enguany fou dels millors tant per la interpretació, aquell solo sentimental de saxo alt!, com pel repertori, una part amb sarsuela i tot el que toca, l'altra amb modernitats que també toquen, (i ai, les belles flautistes que semblen besar la música...). Tot d'una, esclafits i trons, la vella atracció de l'efímer, la bellesa de l'inútil holocaust de pólvora com un sacrifici als déus de l'any i de l'atzar, la seducció enjogassadora i festiva dels arbres de llum, les constel·lacions d'espines, i finalment un silenci de fum que el vent arrossega mentre esbarts d'aucells volen encara desficiosos, i ja està, encara un tast de gelat rodat a un terrat historiós i hospitalari, i fins l'any que ve, molts d'anys, molts d'anys, això és la festa, com la vida mateixa.

Tot flueix, que va deixar dit fa un parell i mig de milers d'anys l'obscur Heràclit, tot passa i tot canvia encara que sia d'una manera minúscula, domèstica i habitual, quasi imperceptible. També a l'estiu de ple ens ho recorden les brigades que, cada una al seu ritme, feïngen pels carrers de la vila. Una sembla treballar per la companyia telefònica. Afegeix a les façanes un nou macarró de plàstic negre, com si ja no estassin prou encomasades. El meu veïnat que fa frontis nou i va prendre la precaució d'enterrar dins una regata una canonada per amagar la trunyella d'un fore d'ampla que ens entaferrava Gesa fa un parell de mesos, hi deu estar ben alabat, amb aquest pegat.

Per part seva, la brigada pròpiament dita, la municipal, afegeix al mobiliari urbà els senyals que instauren el que, també en l'estufat llenguatge de la burocràcia informativa, podríem anomenar la reforma circulatòria. La combinació de direccions obligatòries i direccions prohibides, que no em sembla en principi forassenyada, hauria de contribuir a evitar coàguls automobilístics, si més no a les artèries principals del trànsit urbà. Si, allargant els recorreguts efectius, té un efecte dissuasori sobre automoció innecessàries o, al contrari, estén encara més els inconvenients del trànsit, el temps i els usos ho diran. La veritat però, és que sembla clar que els carrers de la vila segueixen fent una funció d'estacionament intensiu per a la qual no fóren concebuts, i les acerces són massa estretes per a permetre el pas normal d'un caminant, per no parlar de cadires de rodes, gent amb gaiato, cotxet o la simple senalleta de la compra.

L'efecte que ja es demostra dels nous senyals és que, com que n'hi ha més trams, són més els nins i joves que, en bicicleta o motoret i sense cap mania, a tota, circulen en sentit prohibit, encoratjats per l'exemple de tants de teòrics adults i la tolerància de tot-hom. Qualsevol dia passarà una desgràcia, i llavors ens demanarem com és possible o ho atribuïrem a la mala sort.

També en la qüestió de Ses Escoles hi ha hagut un tomb radical. Els resultats de les darreres eleccions al parlament espanyol arribaven a la delegació del Ministeri d'Educació en forma d'un nou delegat nomenat pel govern del PP. Sensible a la campan-

ya pública i no tan pública, a l'acord de l'Ajuntament en ple, i després de consultar el batlle i el president de l'AMPA, confirmava un pla que passa per la rehabilitació de l'edifici i ha començat invertint-hi el pressupost inicialment destinat a aules provisionals. Entre que escric això i que es publica, hi ha pendent una assemblea de pares, així que no convé aturar-se massa en matisos que estan en l'aire; però tot dona a entendre que si les coses van per on sembla, al manco està garantit que les obres que es duen a terme asseguraran l'estructura de l'edifici, a fi d'eliminar-ne el perill, i que, amb algun petit retard i algun inconvenient que durarà poques setmanes, el curs començarà i es durà a terme al vell edifici.

Fins aquí, tal com estan les coses, collonut. Però m'han cridat l'atenció certes eufòries i celebracions, com la d'ARCA (*hem salvat Ses Escoles!*): la mateixa ARCA que, si hagués fet la campanya abans de tot el drama, ens l'hauria estalviat, però que no va mostrar tant d'entusiasme quan hi vaig mantenir contactes en aquest sentit deu fer tres anys, com si salvar les pedres fos més important que garantir la seguretat dels alumnes o la qualitat d'ensenyament?. Com la d'un dels llucmajorers que han fet i desfet i enviat dossiers, que escometia un pare d'alumne: - *Ara que ja hem salvat Ses Escoles, haureu de malavejar perquè el curs vagi bé... Hem i haurem*, molt simpàtic, i simptomàtic. No hi deix de veure símptomes de la patologia social mostrada, que potser mareixen que un dia ens hi aturem.

Sobretot, però, pas pena que la salvació de Ses Escoles no acabi sent una coartada magnífica, ja desviada l'atenció, superats pànics i celebrat l'èxit de campanyes, per acabar fent una *chapuza* (rotunda i intradueïble paraula castellana). De moment, no estic segur de poder-me'n alegrar, l'Ajuntament s'ha estalviat els vint milions que hauria hagut d'invertir en condicionar el solar per a les aules de campanya, i que em fa l'efecte que no tenia. La delegació, ara del mateix bàndol polític, per ventura tindrà dues escoles pel preu compromès d'una. I ja veurem, ara que la ministra anuncia restriccions pressupostàries, que passarà amb les successives fases que en un curs, dos com a molt comptant gimnàs i altres instal·lacions inexistents i imprescindibles, han de fer que la salvació de Ses Escoles sia real i

completa. Hi ha el compromís explícit del delegat del ministeri en aquest sentit, de la prioritat de la inversió i de la qualitat del resultat. Esper que no li haguem de retreure i que, llavors sí, poguem alegrar-nos de veres de la salvació.

Ara com ara, que la Guàrdia Civil deixa els patrimonialistes locals i els altres, segueixin vigilant el procés de Ses Escoles, que segueixin en luita, pel nostre claustre i la nostra infraestructura cultural, al manco. Entendran al seu costat.

Ha hagut d'arribar l'agost que un diari de Madrid enviàs una ràpida reportera a escriure gràcies tòpiques sobre el més epidèrmic i bord estiu oficial illenc perquè ens asabentàssem que fa vint-i-cinc anys que *afincada en Llucmajor, en el interior de la isla, hi campa Jean d'Estreés*, un artista del maquillatge, del *visagisme*, que va inventar, al París de fa cinquanta anys el maquillatge a to amb la moda, el pèl, la pell i les característiques de cada dona, i per les mans i els pinzells del qual han passat **Bette Davis** (a *La lobat!*), **Ava Gardner**, **Rita Hayworth**, **Grace Kelly**, **Claudia Cardinale**, **Jeanne Moreau**... És un toc de glamour nengable i rotund, una mena de fil crecte que relaciona amb aquesta terra les grans llegendes, els mites de la màquina expendedora de somnis.

El glamour de la llegenda entre somnis que s'esborren, em comparéixia també en forma de l'aparador que la botiga d'antiguitats de plaça lledicava a **Shanning Hare**. No recordava haver vist cap quadre seu i observava entre el besllums dels vidres de la botiga tancada aquelles pintures, sobretot els retrats que em feien pensar, precisament en els quadres de certes pel·lícules americanes que record en el blanc i negre televisiu de fa un grapat d'anys: aquell retrat de dona i una altre aparador que feia imaginar passió, crim i desventura a H.G. Robinson, el romàntic retrat de Jenny... No havia vist cap quadre seu, però record la llegenda que fou a la meua infantesa Shanning Hare, aquell pintor americà que vivia a Son Julià de Ca S'Hereu, dins el jardí tancat. Aina Mir m'ha parlat, després, de vegades amb gratitud i admiració d'aquell home que la va animar a pintar, a expressar la seva sensibilitat. Record els acos d'una festa a Ca S'Hereu, on més d'un llucmajorer o llucmajorera dels anys seixanta degué tastar el wisky

per primera vegada, una festa amb molts de cambriers que t'abocaven xampany tot d'una que tenies la copa mitja, que imaginava, sentint-ne parlar de nin, amb imatges de pel·lícules, amb tot el prestigi del país del cinema i el dòlar, amb una misteri menys elemental que el dels boys de la Flota. He sentit també les històries, tenyides amb els colors negres del menyspreu atàvic, intolerant, i la por al diferent, sobre la piscina habitada per joves, els murmuris no exempts de morbo insinuant "orgies", ai, i les que deien que era tan ric que no volia vendre ja cap quadre seu, com un pare no ven els fills, i afegien que en tot cas en regalava algun en penyora d'amistat. Ara, alguns d'aquests quadres es mostren venals a plaça com al final malencònic d'una pel·lícula. Si algun marxant de Palma amb bo amb el PP els posa l'ull damunt i ensuma negoci, igualment els podem veure a la Llotja.

Avui, però, que plovisqueja com si l'estiu frissàs d'acabar, d'endur-se'n les oronelles que cada matí s'apleguen als cables de la placeta dels pins, el que veig en arribara a plaça, davant la botiga esmentada, és una estàtua. L'estàtua d'una flamenca amb vestit de farbalans, aturada en un gest de dansa i salero. L'escultura no pot evitar una certa fredor, malgrat les corves, el ventre, els pits, el naixement de les anques, d'una carnalitat evident, mediterrània, un poc antiga. Sembla de marès, d'una pedra que el temps ha revellit i desllustrat.

A la falda, esborrades, les lletres d'un nom, que deu ser la signatura de l'artista, però qui sap si identificava la figura, mite o retrat. Vista de lluny, té un aire cemeniterial, funeràri, com reobda per un arqueòleg o un saquejador del panteó d'una folklorica; però potser damunt un pedestal a una placeta amb jardí i coloms faria un altre efecte. D'aprop s'aprecia la mutilació. La flamenca no té mans: en algun moment de la seva vida escultòria s'han romput, vés a saber com i quan, i això em fa pensar en un altre personatge de la petita memòria local, **Na Sebastiana sense braços**, les seves maquetes, els seus brodats fets amb els peus, i em venen al cap imatges d'una altra pel·lícula, *Freaks*, La parada de los monstruos.

Després d'aquell maniquí, la meitat inferior de dona, la superior, d'aire, d'absència, que exhibia una merceria ja desapareguda, la flamenca és

la més assenyalada aportació a l'estatuària dels espais públics de la vila. Per ventura s'ho pagaria obrir una subscripció i situar-la al lloc del sempre pendent monòlit als defensors de les llibertats. Amb el temps, podríem arribar a posar-li una biografia, una llegenda, posem per cas la trista història de **Margarita Corazón, o Perlita Corazón**, una jove rivetera llucmajorera que volia ser artista, que després de debutar a algun cabaret ciutadà fou seduïda per un governador civil, o un càrrec del sindicat vertical, que fins i tot li organitzà una gira per províncies peninsulars; seria una història tràgica, que podria motivar un pregó de fire, amb investigació de les crítiques favorables, i algres retalls de diaris mustiis, cartells anunciant-la a teatres (*la gran revelación del momento!*), diapositives d'ella ballant, tres minuts de metratge que el Nodo no va arribar a emetre mai perquè aquell mes un bou fa malferir una celebritat taurina i el Caudillo inaugura una nova prova de la prosperitat i la pau, i una foto amb Lola Flores o amb aquell torero català, Mario Cabré. Una història que acabaria quan el governador, caigut ja en desgràcia per un afer d'estraperlo, o de joc, la troba amb un guitarrista gitano i la mata allà mateix, li talla les mans amb les quals l'ha vista fent... O fou defensat

la seva virtut, que va morir, i en feríem estampetes i rogatives per a la beatificació? O, tal vegada, Perlita Corazón havia estat batiada com a Josep i treballà d'aprenent de sastre fins que fugí a Marsella on inicià la seva vida artística? O podria ser una, la primera, bailaora virtual, creada informàticament per un alumne de Miquel Mascarió i introduïda a Internet, on la descobreix una empresa de realitat virtual japonesa i en fa una estrella, amb sèrie de tv, projecte de pel·lícula a Hoollywood amb Lucafilms i club de fans arreu del món. Si, tal com van les coses, per que no fundar el club de fans de Perlita Corazón, la flamenca sense mans, la figura tràgica, la llucmajorera virtual...

Vaixells d'altres estius, de jorns sense memòria, / de ciutats esfondrades, solcaven una mar/ no mes jove que avui... llegesc Villangómez i l'estiu sembla voler acabar amb notícies als diaris que mostren Cala Pi feta un femer (deu se, pens, fems amb solera, estrats de fems gran reserva acumulats amb la tolerància municipals d'anys) i els veïns de Bahia Sul (Bahia Soul?) protestant per la llicència que ha atorgat la majoria municipal per edificar locals comercials i vivendes amb garatge dins una rotonda a primera fila, que diuen que no comptava com sòl urbanitzable i que

ara serà un perill per una circulació amb menys visibilitat (però és que els de les urbanitzacions, ara aquí, ara allà, famesos que surten als diaris protestant de brutors, del mal estat de tal o qual infraestructura, pareix mentida, tan bé com ho fan el batle i el virrei de S'Arenal). El que escrivia al començament, res de nou. Aquest grumoll de formigues que s'arremolinen i acaramullen despullant un gri mort em comença a semblar metafòric, sobre l'asfalt, entre els trossos de plàstic i fil que, tan cívica i respectuosa, ha deixat la brigada telefonística.

No sense un punt de nostàlgia inevitable, torn a evocar Shaning Hare, Jean d'Estrées, Na Sebastiana Sense Braços, aquella al.lota irradiant bruna juvenesa estival sota la blancor impòlta de la camisa de la padrina habilitada en vestit, que, a la festa d'aquest estiu, llançava enterra el tassó de plàstic amb gel, amb ràbia dolguda i es tapava la cara amb les mans perquè la vegessim plorat, però no li vegessim les llàgrimes, torn a pensar en Perlita Corazón, o Margarita Corazón, i em tornen a fer companyia les paraules del poeta: *Arrelar, com un arbre, dins la terra:/ no ser nívol endut d'un poc de vent./ Sobre els camps coneguts de cada dia,/ veure un cel favorable i diferent...* ♦

Xerrades de cafè

Un altre estiu a S'Arenal

Un que escoltava

- Què tal, aquest estiu a s'Arenal?

- Més o manco com sempre, calor, banys i el plaer del passeig de l'horabaixa, vora la mar, per disfrutar de la brisa marina.

- A mi també, el matí, m'agradava molt passejar per la platja.

- Deu ser després que l'hagin netejada, perquè abans és un espectacle vergonyós de brutor, entre botelles rompudes i sense rompre, papers de propaganda de discoteques i de "puticlubs" i trossos de menjua de tota mena, entre pizzes, hamburgueses i altres punyeteries.

- Sí, la brutor i el renou, són el principal problema que té s'Arenal.

- Entre d'altres, perquè ja esctie assabentat que molts de propietats dels hotels de la part de Lluçmajor es queixen d'això mateix, de la brutor, la manca d'il·luminació i la manca de vigilància dels carrers i places de segona línia.

- Jo crec que el problema és tan greu com mal de resoldre, perquè ells mateixos, els hotelers, són els principals culpables d'haver promo-

cionat un turisme pobre, de pa'taleca, inculte i que només sap divertir-se amb discoteques, alcohol i i'exe.

- I que són els que més embruten i fan renou...

- Nosaltres també en tenim molta de culpa, perquè quan aquestes turistes d'espardenya veuen que aquí poden embrutar els carrers, passeigs i jardins, i ningú no els diu res, fan allò que a ca seva no poden ni pensen fer.

- Tens raó, perquè tota la brutor que fan els cans a les voravies i a la platja, malgrat estigui prohibit, no la fan els estrangers.

- D'això sí que es pot culpar de manca de vigilància a la policia municipal.

- I d'excés de tolerància, perquè moltes d'aquestes infraccions es cometem davant els seus ulls i no en fan cas.

- Jo crec que la policia municipal té feines molt més importants, com la de controlar els "trilers", els cotxes mal aparcats i els renouers de cada vespre.

- De totes maneres, i amb tots els seus defectes i inconvenients, a mi m'agrada molt passar els mesos

d'estiu a s'Arenal.

- I a mi també, perquè a més de no estar en el desert de Lluçmajor, si tens un problema de salut, a l'ambulatori de la carretera Militar de s'Arenal, et tracten molt millor que no al luxós Centre de Salut de Lluçmajor.

- Sí, perquè t'atenen el mateix dia que ho demanes i el personal és més amables i més simpàtic que no el del nostre poble.

- Sobretot hi ha una metgessa que és una meravella de simpàtica i de professionalitat.

- Sí, tothom està encantat amb ella...

- N'hi ha que a l'hivern i tot, quan estan malalts, se'n van a s'Arenal...

- Jo no ho crec, això passaria de mida... ♦

expert

ELÈCTRICA

Calafat

Sens dubte te convencerà

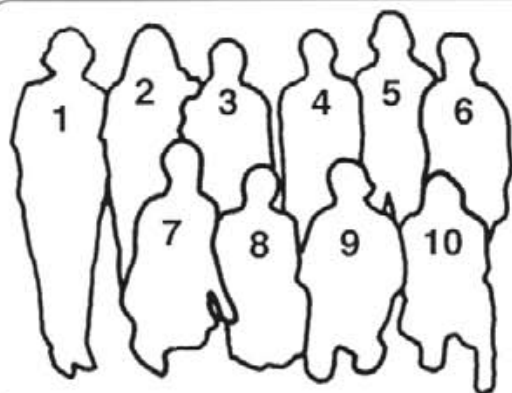
**INSTAL·LACIONS - SERVEI TÈCNIC - ELECTRODOMÈSTICS
OBJECTES DE REGAL - CLUB DE VIDEO**

C/. Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01 (Lluçmajor)

C/. Nou, 85 - Tel. 65 28 36 (Campos)

Mans a la feina

- 1.- Núria Vives
- 2.- Magdalena Gelabert
- 3.- Maria J. Miralles
- 4.- Magdalena Salvà
- 5.- Francisca Noguera
- 6.- Cristina Alvarez

- 7.- Jerònia Guasp
- 8.- Lluçia Pericàs
- 9.- Anita Salvà
- 10.- Bel Maria Martí

Foto: Coloma Ju

ESCOLETA MUNICIPAL FADA MORGANA

*El «Mans a la feina» del passat juliol-agost
corresponia al Cor Mixt de l'Escola de Música*

De noms i de llocs (XXXIII)

Tió (I)

L'Alqueria Binitia

C. Calviño

F. Jaume

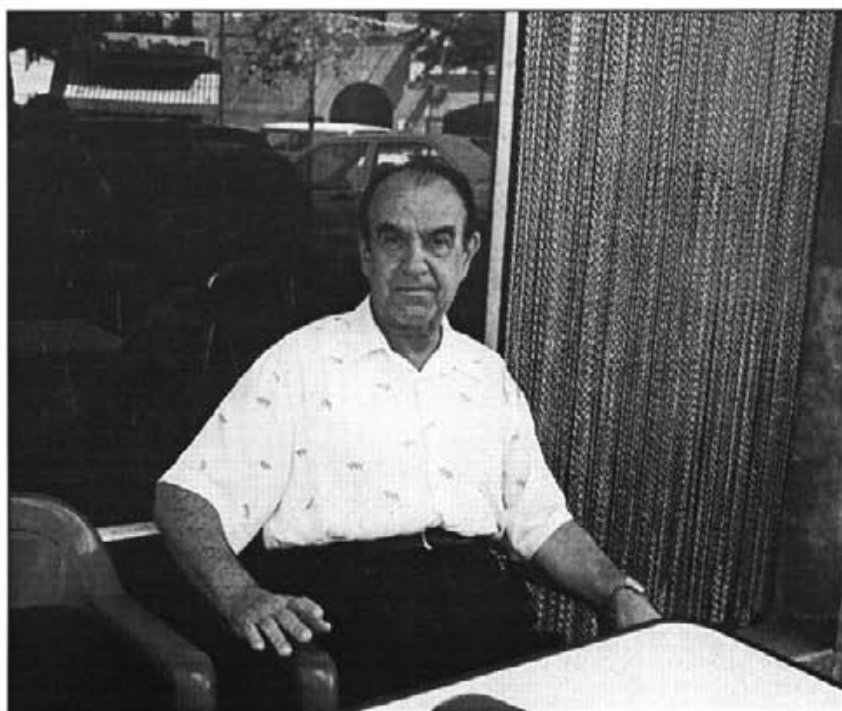
F. Mut

Fotos: C. Julia

L'estudi toponímic d'aquesta possessió estava programat des de feia molt de temps, però per una sèrie de raons l'hem anat postergant fins el dia d'avui.

Abans d'aquesta entrevista han estat moltes les xerrades que hem tingut amb D. Damià Contestí, al qual coneixem d'al.lots ja que el tingürem de professor d'història quan cursàrem el batxiller. D. Damià Contestí Sastre d'Esthàcar va néixer a Lluçmajor, essent de família llucmajorera de sempre, i en aquestes pàgines ens fa una descripció històrica dels propietaris de la finca.

En una pròxima entrevista parlarem amb alguns dels diferents amosconductors que hi ha hagut aquests darrers anys.

D. Damià Contestí Sastre d'Esthàcar

D. Damià que ens podeu dir dels propietaris de Tió?

Vos parlaré des de 1488, en que va esser adquirit pels Contestí d'es Mas Roig, aquests la posseïren fins el 1550 en què va passar a mans, per solament dos anys, dels Thomàs, famí-

lia fidalga i també avantpassats meus, com els citats Contestí.

A partir de 1554 les generacions també fidalques es segueixen sense interrupció: Joan Oliver de casa significada d'Algaida, conegut com a

"L'Hereu", a la seva mort passà a diferents fills també anomenats Joan Oliver, un d'ells casat amb Catalina Abram de Campos, en Joan Oliver Abram casà amb Pereta Cardell i Martaró i a aquell el succeí Joan Miquel

SEMAR

Industries Semar, s.a

C/ Tomás Moserral, 6 - 8
Tel. 66 01 57 - Fax: 66 29 01 (LLUCMAJOR)

DISTRIBUCIONES

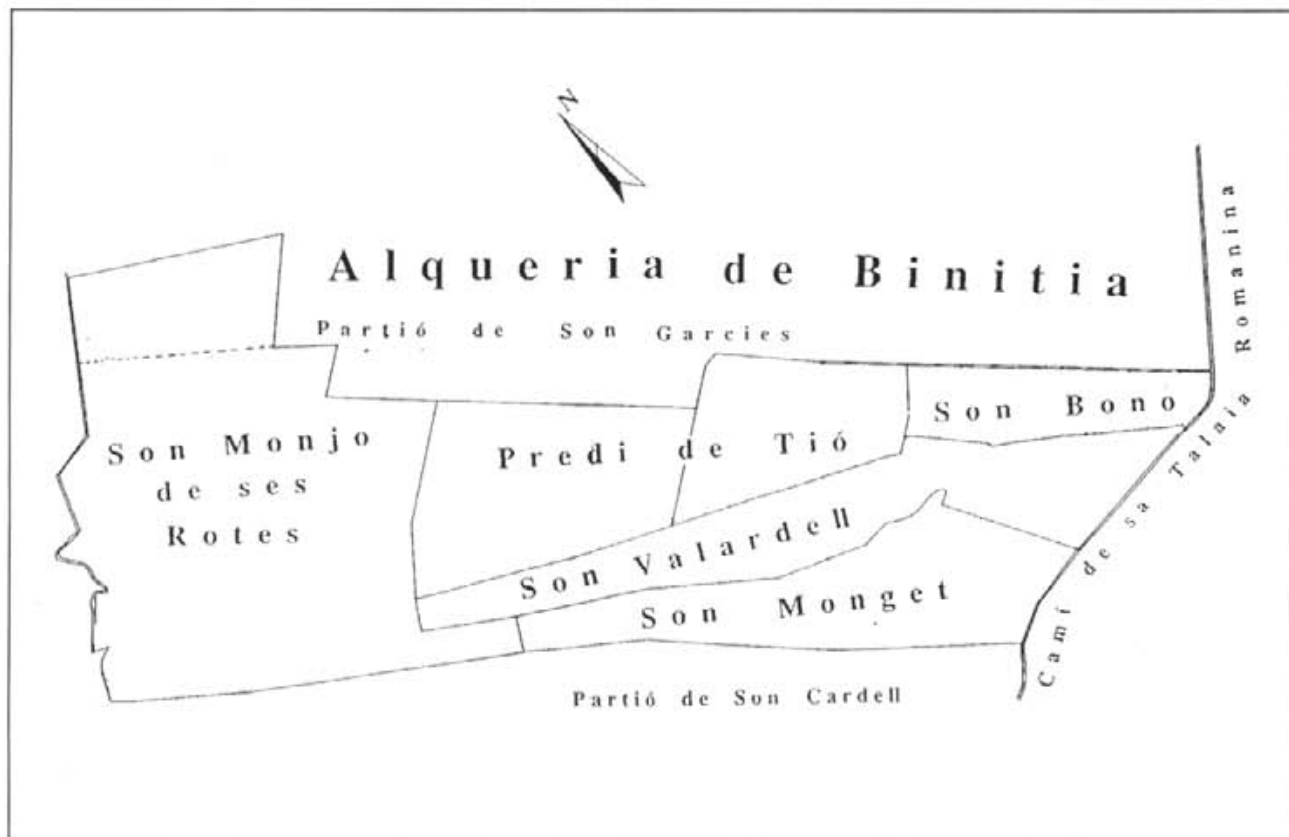

La Sirena, S.A.

- Embolils
- Cuixols
- Formatges

Avda. Carles V, s/n Tel. 66 23 11 (Lluçmajor)

Oliver Cardell mort el 1705, marit de Catalina Monserrat, amb el qual finí la varonia dels Olivers, ja que tenint tan sols una filla, Jerònia Oliver, aquesta matrimonià amb Guillem Sastre, dels Sastre d'Esthàcar, de Randa i els succeí en la propietat de Tió el seu fill Guillem Sastre Oliver, casat amb Francina Salom Aulet: a ell el succeiria el seu fill Guillem Sastre Salom-ple segle XVIII- marit de Catalina Catany des Rafal i Clar de Gomera: l'any 1776 el succeí el seu fill Climent Sastre Catany d'es Rafal casat amb Angela Garau de Son Torra, als qui, per haver-se ordenats de preveres els fills (Climent i Antoni) sols quedà una filla Caterina Sastre Garau, nada el 1767 i muller de Miquel Llompart (fill de D. Jaume apotecari). Ja en el segle XIX li succeí Margalida Llompart Sastre casada amb Joan Garau de Son Torra, tenint tan sols una filla, coneguda com "Sa Pubila de Tió" Angela Garau Llompart. Aquesta casà amb Miquel Sastre i Sastre de Randa, cap de la casa d'Esthàcar, i la propietat de Tió passà al seu fill Joan Ignasi Sastre s'Esthàcar i Garau, el qual casat amb Caterina Verdera - que heretà el predi-casada amb Damià Contestí i Amengual, matrimoni del qual fou jo l'únic fill, ara casat amb Maria Luz Vallès Contreras. El meu únic fill Damià Contestí- Sastre d'Esthàcar i Vallès és

l'hereu. Són setze generacions seguides, que curiosament, en temps moderns tornen a enllaçar amb els Contestí- són els mateixos- que havien posseït el predi al segle XV fins a meitat del segle XVI.

Quines curiositats ens podríeu contar?

Que els Contestí que durant un cert temps -1488 a 1550- posseïren Tió, són de la mateixa gent que amb el temps arribaria a enllaçar nupcialment, ja en ple segle XX amb la gent posseïdora de Tió. O sia, que fins

molt poc abans d'ésser el premi adquirit (1554) per Joan Oliver, havia estat dels Contestí, avui posseïdors per altra via i tant els del segle XV com els actuals són de la mateixa família.

Que els Thomàs que la posseïren durant molt poc temps -dos anys- eren també familiars de Can Contestí a través del Ramis de Son Ramis; en 1731, morí D. Joan contestí Barceló, marit de Donya Sebastiana Ramis i Thomàs.

A partir de 1554, com hem vist, ja no hi ha interrupció i segueix fins als

EURO - IDIOMAS

Llucmajor

*Apreneu idiomes amb grups molt
petits amb professors amb experiència
natis i llicenciats*

Acadèmia d'Idiomes
Carrer Rei Jaume II, 48 • Llucmajor • Tel. 66 11 33

nostres dies.

Els Contestí adquirents de Tió el 1488 i els Thomàs, segle XVI, amunt vists, són de cases de Fidalguia a la nostra vila.

Què comprenia l'antiga alqueria de Binitia?

Les finques sortides o segregades de Binitia al llarg dels segles són: Tió que pren el nom de l'alqueria i n'és finca contral, Son Velardell, Son Monjo de ses Rotes i Son Bono.

S'ha de dir que actualment unes trenta dues quarterades de Son Bono perteneixen encara a Tió.

Ens podrieu explicar la procedència del topònim Binitia i els de les altres possessions que el comprenien?

No som arabista; ho dic perquè aquest topònim pareix vocable àrab, com tants a Mallorca. I són molts els que comencen amb "Bini", sense sortir de Lluçmajor: Biniferri, Binificat,... no farem llista. I sembla que bini significa cosa de fill o descendent. Son Velardell es diu així degut a que fou d'una família d'aquest

Ses cases de Son Bono, primitives cases de Tió.

cognom, Vilardell; Son Monjo sortí de Tió o Binitia dins la segona meitat del segle XVII ja i són les cent quarterades immediates a la Pleta Gran de Tió, dita Tancat de N'Oliver o de N'Hereu i aquest Son Monjo, per dis-

tingir-se del Son Monjo d'Aprop de Galdent, es digué Son Monjo de ses Rotes, degut a la presència de rotes precisament... De Son Monget i Son Bono, quant a nom no en tene referència. ♦

S'ho ha guanyat

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

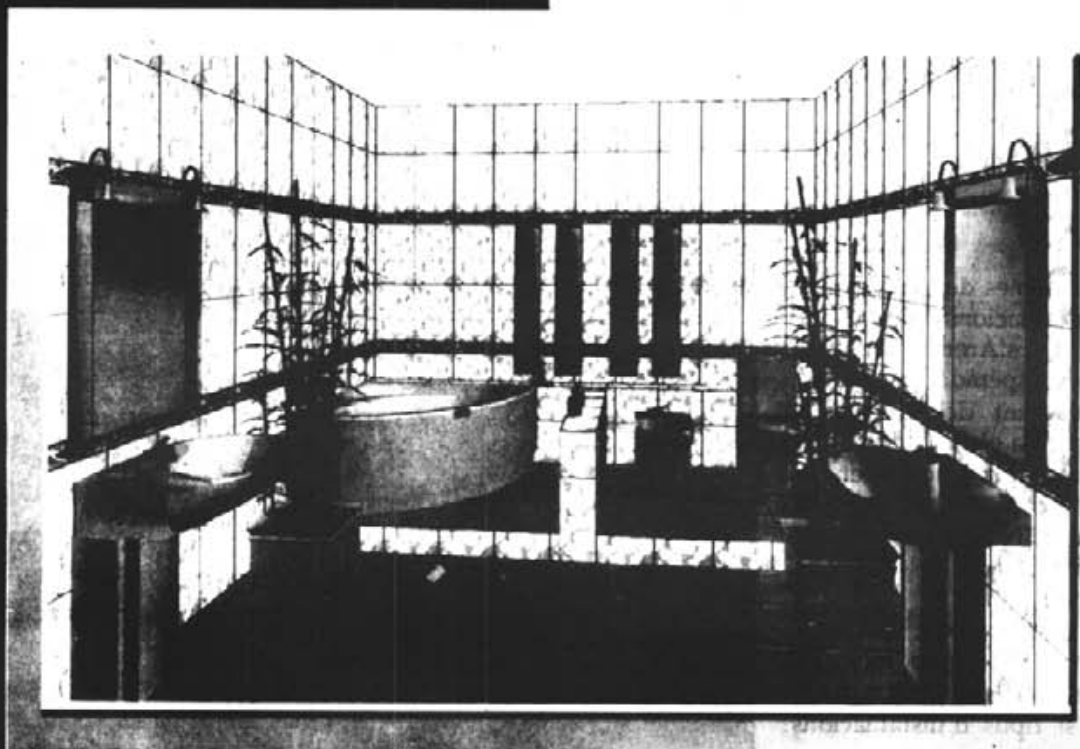
Viajes
Xaloki, s.a
GAT 687

**RESERVAU
ELS VOLS
ESPECIALS
DE
L'INSERSO**

**I ara també al SUPERMERCAT PROHENS de
dilluns a divendres de les 17:30 a les 19:30
hores Tel. 12 01 64 • LLUCMAJOR**

C/ Maria Antònia Salvà, 38
Tel. 44 22 50 • Fax. 44 11 10

S'ARENAL

Com és la cambra de
bany dels seus somnis?

**Vegeu-la ara
a tot color.**

Roca

DIBA DISSENY
INTTEGRAL DEL BANY

Avui mateix, gràcies
al nostre ordinador
podreu veure a
MASSANELLA la

vostra nova cambra de bany ROCA.

A tot color i en tres dimensions sense que
no hi manqui cap detall: banyera,
sanitaris, revestiments ceràmics, aixetes,
complements... Tot tal com ho havíeu
somniat i sense començar les obres.
Veniu a MASSANELLA i deixau de
somniar.

MASSANELLA

Ctra. Valldemosa, 44 - Tel. 75 03 45

Entrevista

Frank Shauhoff, un investigador de Mallorca

Catalina Font
Coloma Julià

Frank Shauhoff és un alemany que va néixer a Colònia, i que un bon dia va decidir fugir de la societat competitiva imperant a Europa per refugiar-se a Mallorca, en una casa del camp llucmajorer, on duu una vida més relaxada i on el sol és més habitual que no a Alemanya. Escriptor d'ofici, es dedica a investigar sobre Mallorca, sobre la quantitat d'alemanys que hi viuen i sobre la nova societat que de tot això en deriva.

Juntament amb la seva esposa, Tonina Oliver, han publicat dos llibres sobre la nostra cuina tradicional i aviat en publicaran un altre sobre la cuina marinera mediterrània.

A què vos dedicàveu, a Alemanya?

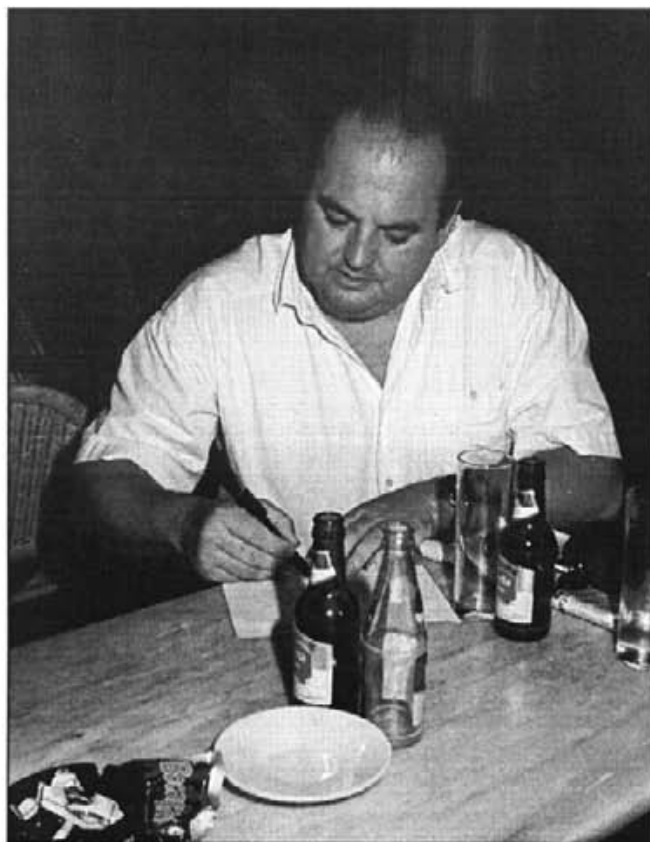
Feia guions per a la televisió, traduïa del flamenc textos per a la Universitat, també vaig fer un poc de cinema i sobretot em dedicava a escriure, especialment literatura infantil. Actualment encara em dedico a la tasca d'escriure.

Com va ser que venguéreu a Mallorca?

Jo sempre deia que m'identificava amb el Mediterrani, m'agradava el sol i l'amabilitat de la gent. Aquí la gent no té pressa; es veuen les coses més relaxadament. A Alemanya hi ha molta competitivitat amb la feina i aquí em sent més lliure, amb trob molt bé.

Quines llibres heu escrit sobre Mallorca?

Juntament amb na Tonina vàrem escriure *Zu gast auf Mallorca*

el 1993 ("Convidat a Mallorca") i *Zu gast in Spanien* el 1995 ("Convidat a Espanya). Els dos llibres es traduiran ben prest al català i al castellà a través de l'editorial Olañeta.

El primer és una recopilació de les receptes de cuina mallorquina que feien les vostres padrines: roviols, coques de trempó... Són unes receptes molt precises; per als alemanys ha de ser factible perquè si no no funcionen i telefonarien a l'editorial per queixar-se. El segon llibre és sobre el menjar de tapes.

Un altre llibre que he escrit és *Mallorca ein Jahr* el 1995 ("Mallorca, un any"), és la història d'un alemany que ve a viure a Mallorca, vol anar a Lluç-Alcari i per equivocació el ta-

xista el porta a Lluçmajor; el dia de la Fira arriba amb les maletes al Bar Colon. En Llorenç i na Maria del Colon són dos personatges que surten al llibre. La novel·la trascorre a Lluç-Alcari però el protagonista torna a Lluçmajor perquè s'adona que aquesta és la Mallorca autèntica, la de l'interior. És la història d'un alemany que conviu amb els mallorquins, amb en Toni, amb en Tomeu... sempre hi ha una mica d'autobiografia quan un escriu. També hi ha un poc de crítica als alemanys que viuen al Port d'Andratx i que competeixen sobre els seus xalets. Aquest llibre ha tengut molt èxit a Alemanya, s'ha editat en dues editorials diferents i se'n farà una versió televisiva. Són molts els alemanys que fan aquest itinerari: Lluç-Alcari, Lluçmajor, Randa... i van al bar Colon

per comprovar si és cert tot el que es diu:

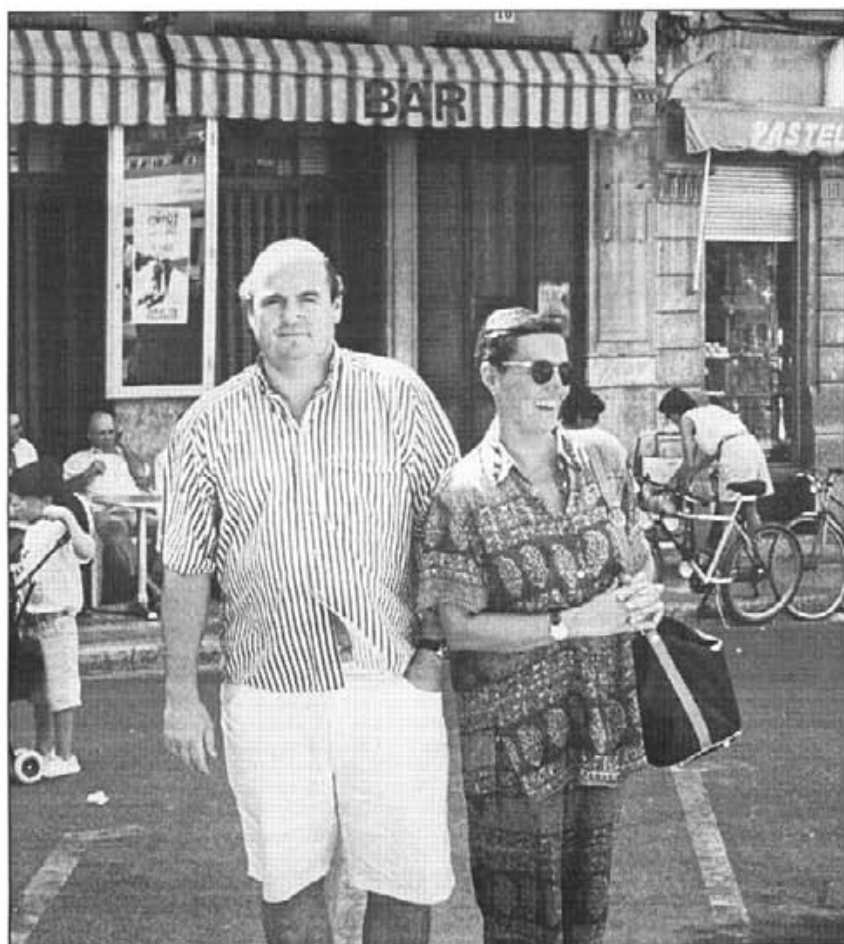
De cada vegada hi ha més matrimonis mixtes

Com veis la societat mallorquina?

És una societat tancada, difícil de conèixer, una mica distant, però al mateix temps tolerant i amable. El que és evident és que de cada vegada hi ha més matrimonis mixtes, la qual cosa significa que la societat canvia.

Què vos sembla la cuina balear?

M'interessa molt, crec que la gent investiga molt sobre la cuina per conservar les receptes dels vostres avantpassats: sopes, xot amb sobrassada i albercoc... Tot això és una pura deli-

cia.

Quins altres llibres heu escrit?

Una novel·la policíaca el títol de la qual, traduït seria més o menys "Tres vegades zero és zero" i també una novel·la infantil titulada "Carla i Orso".

I ara, què escriviu?

Amb na Tonina seguim investigant sobre la cuina. Aviat sortirà un llibre, Convidat a la cuina que fan els pescadors, i és sobre la cuina marinera que fan a Còrsega, a Sardenya, França, Itàlia, Illes Balears, Catalunya, sur d'Espanya, i una part de Portugal. Hem fet un recorregut per totes aquestes costes, generalment mediterrànies. Està previst de fer una segona part amb els pescadors de l'Atlàntic.

Teniu cap relació amb els escriptors mallorquins?

Conec alguns escriptors, però més per ser veïnats que per participar en tertúlies. Som amic del poeta Guillem Soler, de Josep C. Llop i de Guillem Frontera. A Alemanya pertany al Pen Club, però aquí no hi és, només a Madrid. ♦

BAR - CAFETERIA

CAN LAMPINO

- Menús casolans diaris
- Gran variació de plats combinats
- Pizzes casolanes fetes al moment
- Tapes variades
- Carn a la brasa
- Terrassa amb jardí

C/. de Gràcia, 59 (Llucmajor)

FOTO CLAR

Perfumeria

Reportatges, Fotos d'Estudi, Cornell... i una extensa gamma de productes de perfumeria

- OFERTES EN CAMERES FOTOGRAFÍQUES
- VENDA DE CARRETS

Carrer Nou, 8 - Tel. 66 06 32 - Llucmajor

ANTÒNIA ISERN

major

net

Perruqueria unisex

C/. MAJOR, 7 • LLUCMAJOR • TEL. 66 13 59

D'ofici ... Farolista (I)

Damia Bonet Serra.

Celso Calviño.
Franc Jaume.
Joan Jaume.
Fotos: Coloma Julià.

Ofici o professió?, aquest mes tractam una feina que es troba a mitjan camí entre una cosa i l'altra.

La veritat és que D. Damia Bonet Serra, nascut a Santa Maria el dia 21 d'abril de 1913 ha tingut molta de relació amb Llucmajor, per la seva dona de Ca Na Randilla, que és llucmajorera, així com haver estat propietari durant molts d'anys d'una possessió llucmajorera, sa Talaia. També, fins i tot, moltes de vegades ha assistit amb els llucmajorers de la seva quinta a dinars a Cas Busso, i des de sempre ha estiujeat a s'Arenal. En aquesta entrevista ens descriu la feina del farolista d'abans, no dels d'ara, ja que com ens explica, en el seu temps imperava la mecànica i ara és l'electrònica. També ens conta les vivències i estades del seu pare a diferents fars de Mallorca i la Península.

Quins estudis es necessitaven al vostre temps per esser farolista i quines matèries vos exigien?

Jo vaig entrar l'any 1934 i el meu pare ja ho era. Ell havia entrat l'any 1914 ó el 15 en el seu temps eren tres-cents quinze els farolistes a tot Espanya.

En el meu temps es feien oposicions, preparàvem un programa i ens anàvem a examinar a Madrid. El temps de mon pare també ho feien així; de cada vegada es feia més difícil perquè hi entraven noves matèries com la telefonia, l'electricitat, la ràdio, ... no eren cursos superiors i allò que primava era la pràctica, això és, el saber posar mà si es produïa una

avaria, en el meu temps ja començaven els motors, abans els fars eren com uns quinqués grossos. L'examen consistia en una part teòrica general, saber fer un ofici, etc., la part pràctica consistia en agafar una llima, saber fer una coa de milà, una junta, una soldadura autògena o d'estany, ... teniu en compte que estàvem aïllats i havíem de fer-ho tot nosaltres, ho havíem de resoldre. Pels fars especials hi havia mecànics a cada província marítima. Molta de gent es creu que els fars estan en contacte o comunicació amb els vaixells i això no és ver, el far solament avisa del perill de la costa i fa tres llampecs cada vint segons, i res més.

Ara els farolistes es coneixen com a Tècnics Mecànics de Senyalitzacions Marítimes.

S'ha de dir que en el temps del meu pare i en el meu, el cap era el

cap i l'escoltàvem, ara és molt diferent, és una altra cosa.

De quina administració depenien els farolistes?

Sempre del Ministeri d'Obres Públiques, quan jo era petit, el temps del meu pare, es deia Foment. A cada província hi havia una "jefatura" que depenia de l'enginyer en cap de canals, ports i camins. També hi havia un enginyer encarregat d'una partida de fars i un ajudant que depenia de l'enginyer.

A quins fars vàreu estar?

De nou ingress vaig estar a una illota entre Eivissa i Formentera, és curiós el seu nom, perquè per a Obres Públiques era coneguda com a Illa d'en Pou i el nom popular era Illa des Porcs, en Pou era l'enginyer que va fer el

far.

Quina comunicació teníeu quan estàveu en el far?

A alguns fars la barca que feia el servei venia dues vegades a la setmana; a l'Illa d'en Pou solament una i venia d'Eivissa. Era una barca d'Obres Públiques composta per patró, mariner i maquinista i feien la volta per tots els fars, venia el divendres i nosaltres li donàvem la llista d'allò que necessitàvem i ell ens ho subministrava l'altra divendres.

En aquests anys començava a haver-hi alguna ràdio de galena, que anaven en piles grogues i jo mateix en vaig construir una. De l'Illa d'en Pou vaig anar a Cabrera on me va agafar el Moviment. Durant la República suprimiren moltes de places, supós per estalviar doblers, i els fars en tres farolistes quedaren amb dos i els de dos amb un. En aquell temps hi

havia una espècie d'ajudants de farolistes que no pert al Cos i com que quan aprovaves les oposicions estaves en expectació de destí, tenguérem preferència sobre aquests i jo vaig passar al far de Cala Rajada. Des d'allà un farolista, ja vell que nomia Roca, que m'estimava com a un fill i que havia esta amb mi el destinaren a Cabrera i me va demanar que hi anàs.

L'anar a un far més bo era qüestió d'escalfó, indutablement es mirava l'aïllament. El farolistes més antics triaven, per exemple, el de l'Espigó del Port de Palma i els d'altres ports. Hi havia categories dins els fars, el de sa Dragonera es considerava molt aïllat ja que es podia moure un temporal i quedaves incomunicat.

El meu pare va estar a sa Daragonera i jo només esperava que arribassin les vacances per ana-hi, l'estimava molt a aquest illot, encara quan pas aprop amb el vaixell hi pens molt. Un dels fars dolents era Formentor perquè no hi havia la carretera que hi ha ara. Obres Públiques també li duia el subministrament. Pel servei a sa Dragonera hi havia un llautet al Port d'Andratx i pel de Formentor un al Port de Pollença.

En temps del meu pare els fars eren un quinqué, unes metxes concèntriques que acumulaven el llum, concentraven el focus lluminós perquè no es dispersàs dins l'aparell òptic; molta de llum dins un rodolet molt petit, n'hi havia de quatre metxes i més, llavors es feren petromats, una camiseta més grossa, els de Cabrera i el de sa Dragonera eren de vuitanta-cinc mil·límetres i feien molta claror, llavors va entrar l'electricitat.

Dels fars de Cabrera que podríeu contar?

N'hi havia dos n'Enciola i Na Foradada, en aquesta hi havia un llum permanent, encara que de dia es llevava força i quedava com un llumí, tenia una vàlcula i es tancava o obria, mots de dies nuvolats seguia obert tot el dia. El farolista més antic era el responsable dels dos fars, tenia una gratificació més, i anava amb uns acumuladors d'acetileno i tenia un servei al Port de Cabrera per canviar-los.

El far de Na Fordada estava ben estudiat, per cert que el va fer un ajudant d'Obres Públiques llucmajorer, en Bernat Mulet de Can Reus, allà hi feren tres desembarcaderos per si feia mala mar i no poguessin desembarcar per un lloc fer-ho per l'altre. Hi ha-

via tres pescants per poder tirar l'acumulador de gas a la mar i amb una corda estirar, estava ben estudiat. Aquest me va contar que quan els picapedrers hi feien feina es va posar mala mar i estaren una setmana amb molt de mal temps i amb un gran temporal i ell hi va anar per dur-los menjar. A Sa Foradada hi ha sargantanes negres distintes de les altres.

El meu pare de nou ingrés va anar a un far de Tarragona, anomenat La Banya, llavors va estar a l'Illa de Buda a la desembocadura del Riu Ebre, ara cree que ja no hi és, era d'estructura metàl·lica, amb vibracions produïdes pel fort vent, havia de marxar amb metxes. S'ha de dir que antiga-

ment quasi totes les avaries dels fars eren degudes al vent.

El far de Punta Enciola és de pedra de Santanyí i el vent hi pega molt fort i quan treies aigua si no anaves viu no en collies gens, el vent la tirava tota. A tots els fars hi havia cisternes o dipòsits d'aigua que duien amb carros o altres mitjans; record que a l'Illa de Buda hi havia un dipòsit de ferro que l'ompiem amb aigua del riu Ebre.

Hi ha tres fars que estan fets amb els mateixos plànols són: el de Formentera, Formentor i Cabrera. A cada un hi cabien tres famílies.

Quina era la vida del farolista?

El farolista ha de tenir molta de

FABRICA DE JOIERIA GARAU

(Ca'n Caieta)

Fabricant Illes Balears 030

Només es fabrica amb or de primera llei (18 K)

ESPECIAL COMUNIONS

JOIES D'ESTIL MALLORQUÍ

Gran exposició de plateria
de la firma **Pedro Duran**.

Canelobres, gerres, plats, palanganes,
làmpares, marcs, etc, etc.

C/. Born, 29 - Tel. 66 04 03 - LLUCMAJOR

vocació i ha d'esser aficionat a caçar, pescar, a més a tots els fars hi ha un hortet on hi sembla cebes i grells, s'ha d'entretenir amb aquestes coses, hi has de saber viure. Una cosa molt bona és la lectura, vaig llegir molta de literatura espanyola i estrangera. Ara ja no hi ha ningú als fars.

Accidents en vàreu veure qual-que vegada?

Estant a Cala Rajada vaig esser testimoni d'un fet molt trist i que me va tocar la meua sensibilitat, uns mariners d'Alcúdia, que eren dos germans pescaven a la nit i al posar-se mal temps en lloc d'anar cap a Alcúdia varen pensar anar cap a Cala Rajada i només va arribar una barca de les dues; quan sortiren al cap d'un parell de dies a cercar-la veren uns capers i trobaren dins la barca un al·lot mort i als altes la mar els va treure a la platja.

Una altra vegada estant a Cala Rajada vaig veure l'odissea d'un petit vaixell francès que feia la travessia de l'Argèlia Francesa a França, transportant botes de vi i quan va treure el nas de darrera el Cap Vermell no podia voltar degut a la mala mar, era temporal del nord, fins i tot, va venir gent de Capdepera a veure'l passar i volava a l'aire, solament veien la xemeneia o les hèlices que sortien, i quan pegava el cop de mar, perquè de cada quatre forts ve una encalmada, aprofitant això va donar mitja volta i se'n va tornar. Va esser curiós perquè al cap de quinze dies vaig sen-

tir pintar un vaixell i era ell que ens saludava i això ho va fer sempre que va passar.

Una vegada estant amb el meu pare al Cap de Llebeig a sa Dragonera, quan ens aixecàrem i el meu pare va veure el fort temporal va dir: "No degué sortir ahir el Mallorca de Barcelona" però mon pare mirava i diu: "I ve el Mallorca", devia dur més de cinc hores de retràs.

Quines altres anècdotes ens podria contar?

Quan un amic del meu pare, també farolista, va anar a Cabrera, fent net les dependències del far va estirar un caterano i a darrera hi va haver una espasa de calamar que feia un metre, no era agafat seu sinó d'un altre farolista, com devia esser aquest animal!

De calamars just davant el far n'agafàvem, una vegada un mariner a devora nosaltres en va pescar cent un. A Punta Enciola hi anàvem amb un botet però solament un podia pescar ja que l'altre no podia deixar els remes degut a la forta corrent.

Hi havia una bona pesquera de serrans, l'agafàvem mirant la teulada d'un galliner i la cúpula del faro i si dúiem quatre hams n'agafàvem quatre i si cinc, cinc. El redol era molt petit.

Un dematí a baix del far hi havia una coveta amb macs i jo anava per la barbacana i vaig sentir una renouada i me vaig assustar i va esser un vell marí que també com jo es va as-

sustar i es va tirar de cap a la mar, anava tot sol, va esser l'únic que vaig veure en tot el temps que vaig estar a Cabrera (onze mesos abans de la guerra i onze mesos després d'acabada).

A Na Foradada hi anàvem cada deu o quinze dies i allà vaig veure les aletes de tintoreres, però un amic meu, es patró Lluís Xalou de Santa Catalina va contar que de vegades sota la vela cercant l'ombra navegaven a devora ell amb la velocitat de la barca els taurons. Una vegada un tauró o tintorera va voler mossegar el timó i un mariner seu va dir: "li pegaré amb un ganxo", i el patró li respongué: "no el toquis que ens girarà la barca". Jo n'he vist molts d'agafats. Conten que una vegada hi va anar un torrer nou destinat allà i des de dalt del far va veure un caixó nedant i ell va dir: "en aquest caixó hi ha la meua fortuna", els altres li digue-

ren que no s'hi tiràs per les tintoreres, ell es va tirar a la mar i va arribar al caixó, va mirar a dins i va dir: "està buit" i quan tornava nedant un peixot, suposen que una tintorera se'l va endur. També conten que un capità que havia anat a pescar amb un mariner quan tornaven cap a Cabrera a la vela una ratxa de vent va trabucar el llaütet, amb la mala sort que el vent venia de terra i ningú no ho va veure, els dos decidiren tornar nedant i en un moment donat el mariner que anava davant va sentir un renou i quan es va girar va veure un remolí i el capità havia desaparegut i mai més no es va saber res d'ell.

Els fars eren com una màquina de rellotgeria que es movia i rodava amb pesos fets amb peces de ferro fus de més de vint centímetres de diàmetre que giraven damunt mercuri; de vegades quan es feia net el safareig el mercuri, es feia poques vegades, i si n'hi havia un de nou i volia agafar un poal amb la meitat de mercuri li pareixia que estava aferrat a terra, teniu en compte que té un gran pes específic.

Per acabar dir que ara cada any feiem un dinar com homenatge a les dones perquè en el far la dona feia tanta de feina, com l'home, si un anava a pescar i arribava un poc tard, la dona tenia cura d'engegar el far. ♦

Estupre: un escàndol a Biniferri. (1792)

Bartomeu Prohens Perelló
Fotografia: Miquel Ariza.

Un cop Esteve manifestà el seu desacord amb les imputacions de Joana Maria es dedicà a preparar la defensa. Aquesta es presentà en uns capítols que després els testimonis favorables a Esteve havien de confirmar. Veurem fins a quin punt foren de fet defensats pels amics i coneguts del reu.

1°. Que desde que corre la causa acudió en la casa de cierta persona que expresarán los testigos Miquel Cardell de Biniferri, y como lo hubiese visto jugar con Juana María Mulet su criada, le dijo que debe estar preñada de ti, a que respondió que sólo la había manocreado por los pechos, y que pensava que el autor de su preñado era la persona que igualmente expresarán los testigos, y es verdad (C.R. (1781-1813), 1792, f.27). Aquesta defensa era un atac directe. Miquel Cardell de Biniferri havia de ser per força un bon testimoni, malgrat fos impossible fer-lo declarar. Esteve volia no només implicar Jaume Cardell, sinó demostrar que Joana Maria Mulet no era la perfecta cristiana que pretenia. Només un dels testimonis donà suport al primer capítol. Probablement Esteve no esperà que Joana Maria Amengual declaràs directament, ja que en els capítols es presentava aquella prova com indi-

recta.

2°. Que a principios del mes de julio último pasó la persona que expresarán los testigos, en una pieza vecina de Biniferri a coger brevas, y siendo muy de mañana oyó hablar dentro del Predio, o Pleta, y dándole la gana de saber quiénes eran, que andavan tan temprano por allí, se asomó a la pared, que divide las tierras, y observó que la persona que expresarán los testigos, estaba encima de Juana María Mulet teniendo acto carnal con ella, y es verdad (C.R. (1782-1813), 1792, f.27). També en aquest capítol constava el testimoni de Joana Maria Amengual, que es limità a constatar que allò era veritat, sense entrar en més detalls. De fet la defensa d'Esteve sembla ara força fluixa, perquè dos capítols importantíssims, tant que eren els primers a formular-se, no tenien més garantia que la paraula d'una sola persona. Evidentment eren també fets que per la seva pròpia natura no podien permetre molts de testimonis, però la debilitat de la defensa es va veure quan Joana Noguera posà en dubte que Joana Maria Amengual fos un testimoni vàlid.

Els altres capítols insistien en una sèrie de fets igualment dubtosos, amb testimonis singulars. Algú havia vist "el testimoni reservat" (Jaume Cardell) com tocava els pits de la criada, i com la besava. Es presentava la declaració d'un home que va veure com

Jaume volgué convèncer un pastor de la conveniència del matrimoni amb Joana Maria. Sobre aquesta qüestió les interpretacions eren tan diverses que fins i tot podia resultar inofensiva tan per una part com per l'altra. L'única observació perillosa per la causa de Joana Maria era el que Onofre Puigserver digué haver sentit dir al pastor Gabriel: respondió (...) que no se quería casar con Juana María Mulet, criada del testimonio reservado, porque si lo hacían declarar con juramento, ya verían lo que declararían (C.R. (1781-1813), 1792, f.47). Tot això amb altres imputacions molt més fosques. Jaume i Joana Maria conversaven en secret, y las más veces por insignias (C.R. (1781-1813), 1792, f.27v), el fill de la criada tenia la mateixa cara que Jaume Cardell, i sobretot: Esteve Sastre era una persona honorada. No argumentava l'empresonat que la seva honorabilitat es basàs en una vida religiosa, sinó que mai no havia festejat cap dona, tot i tenir ja 27 anys. És evident que el darrer capítol tingué el suport de tots els que declararen. És interessant constatar com Esteve remarcava que els testimonis de la part contrària era gent amb diferents graus de vinculació amb la finca de Biniferri. Que ell pogués formar les seves aliances era comprensible, però sempre pensà que els de Biniferri aconseguien declaracions favorables mitjançant la política de l'interès. Per aquest motiu exigí que tots els testimonis presentats per Joana Noguera deixassin ben clar que declaraven sense coacció ni mala voluntat envers ell. El document recull una curiosa exposició de justícia universal. Si diuen mentides es faran culpables de difamació, de fals testimoni en matèria greu, i en aquest cas aniran a l'infern per tota la eternitat.

L'estructura de l'atac de Joana Noguera i la seva filla demostra que decidiren fer una llista de capítols basant-se en l'astúcia. En efecte, 3 de les cinc proposicions tenen un caràcter clarament polític: la primera afirma que Joana Maria és una persona de bona vida i reputació, i que després de tenir el fill no ha tengut relacions amb cap home. Aquesta darrera ob-

servació era per cert gratuïta, ja que ningú no ho havia posat en dubte. Els dos darrers capítols incidien en el comportament cristià de Jaume Cardell i en la pau familiar que regnava a Biniferri entre ell i la seva dona. És fàcil imaginar el que diguren els testimonis presentats per Noguera. Jaume Cardell era un model de cristià, cosa demostrable ja que sempre anava a missa, combregava i es confessava regularment. Unes paraules de Miquel Romaguera "Ranxo" ens donen la clau d'aquella unanimitat: ... y sabe que es de los más honrados, porque conoce su linage, y ha oído decir que es de los más antiguos de la villa y su

término... (C.R. (1781-1813), 1792, f.42). És a dir: Jaume Cardell és honorat, un bon cristià. Es demostra perquè es confessa i combrega, i a més a més no es pot posar en dubte ja que la seva família és poderosa, "de les més antigues de Lluçmajor", i per tant bona per definició.

Quasi podem imaginar que dubtar de l'honorabilitat de la família Cardell de Biniferri era com dubtar de l'honor del poble de Lluçmajor. Els Cardell de Biniferri eren en efecte una de les famílies de més paratge del poble. Al llarg dels segles XVII i XVIII aquest llinatge havia produït personatges de rellevància destacant Josep

Cardell, que fou Rector de la Universitat Literària de Mallorca els anys 1712 i 1715. Bartomeu Font Obrador explicà quelcom de la història d'aquesta família al tom Vè de la seva "Història de Lluçmajor".

Les altres proves eren molt concretes, però no foren constatades del tot. Esteve envià una nota que aniria a veure a Joana Maria, i més tard oferí un dret al pastor Gabriel "Maneta" perquè digués com els de Biniferri volien que es casàs amb la criada. Si bé fou fàcil que tots els declarants lloassin la conducta cristiana de Jaume, els altres capítols no foren demostrats. Era probablement veritat que Esteve conversà amb "Maneta" perquè digués que Jaume Cardell volia que es casàs amb Joana Maria, però el dret no existia potser més que dins la imaginació de Joana Noguera. Per altra part, no era possible que Esteve hagués de forçar a Gabriel a admetre una cosa no molt fàcil de declarar? Si es produí un intent de suborn, allò no dignificava que les declaracions del subornat fossin necessàriament falses.

Les investigacions es feien cada vegada més complicades. Ara ja no era clar que Esteve fos culpable, i el temps feia perdre força a les acusacions de Joana Noguera. La discussió s'havia estès, ja no es parlava d'indícis que permetessin condemnar Esteve, sinó d'indícis que fessin pensar que el culpable era justament un dels homes més importants del poble, tal vez el testimonio reservado es el dueño del mismo predio (C.R. (1781-1813), 1792, f.52v), insinuà maliciosament Esteve. La cosa no podia ser més clara segons el reu. La família Cardell es trobava amb un greu problema, la pèrdua de la seva reputació. Quién no ve que para restaurar de algún modo su honor, y el de la casa de Biniferri, que es de las visibles de Lluçmajor, y eslabonada con varias familias distinguidas de la propia Villa, se habrán interesado en varios sujetos para el feliz surtimiento de esta causa a favor de la querellante, y su hija, y han embarazado a esta pobre perte,... (C.R. (1781-1813), 1792, f.52v.). L'embaràs d'Esteve s'oposa a l'emparàs que li han atribuït! La conclusió era que al cap i a la fi la causa de la denúncia no podia ser el matrimoni, ja que era evident que d'aquella manera ell no consentiria mai a casar-se amb la presumpta estuprada. L'objectiu de la denúncia era alliberar la família Cardell del deshonor. ♦

Clio

RENAULT

Oferta Especial fins el 30 de setembre

1.195.000 PTA.

BARTOMEU JAUME NADAL, S.A.

Ronda Mílgorn, s/n - Tels. 66 01 40 i 66 00 41

Sa penya d'es falcó

- La declaració d'interés social d'uns terrenys rústics no implica donar carta blaca perquè s'hi construeixi així com un vulgui.

El circuit per a motos que s'està construint a la carretera de s'Arenal, on enlloc de deixar una barrera de vegetació que aminoràs o millor dit camuflàs la taca que crea dins el paisatge del lloc, és una mostra clara del que mou a certs empresaris a l'hora de realitzar els seus negocis. El més clar després a l'entorn i davant la possibilitat de fer el negoci més rendible.

Aquest afany pesseter duu en alguns casos a l'incompliment de les ordenances municipals i això és el que està succeint si no es subsana, amb la paret que es construeix per separar les instal·lacions de la carretera.

A foravila les parets s'han de fer de pedra del país (paret seca o de marès), no de blocs o de formigó. Construir d'aquesta manera no és el millor reclam per al turisme de qualitat.

***

- Quan dues persones o dos col·lectius no coincideixen en les idees, en solen parlar i si malgrat això no és possible l'entesa i un o tots dos senten amenaçats els seus hipotètics drets, són els tribunals que han de dir qui té la raó o quina part de raó té cadascú. El mal que s'ha fet amb tot això del projecte del port a la convivència estanyolera és de tots conegut i de difícil solució. Només el pas del temps, molt de temps, podrà suavitzar les postures d'uns i dels altres, postures que, tristament, de cada vegada són més radicals i violentes. Mentre uns es dediquen a penjar "pasquins" pels carrers, els altres es dediquen a la caça de bruixes, tot expulsant a socis del club perquè no comparteixen l'opinió d'aquest col·lectiu. Seria bo de recordar aquella dita que resa: "Els senyors, al jutjat se saluden".

***

- El tema circulatori a Lluçmajor està a l'ordre del dia. Com totes les novetats, la reforma té els seus detractors i els que la troben encertada. Tothom parla de la fira segons com li ha anat.

És ben segur que a l'hora de redactar el nou pla s'ha intentat de fer-ho el millor possible i que la circulació sigui més fluida que abans, però això no lleva que alguna zona s'hagi vist afectada negativament. Una mostra del que deim és la part del carrer d'Antoni Maura, situada entre el carrer de Nicolau Taverner i Francesc Aulet, en la qual els que hi viuen es veuen obligats a anar-hi amb cotxe hauran de passar una o dues vegades per la ronda de Migjorn, amb la perillositat que a algunes hores del dia, sobretot els cap de setmana, això representa.

***

- I parlant de circulació fluida, seria bo que no es permetés, com és preceptiu, que els cotxes no aparquin damunt els cantons, on a alguns llocs es fa impossible voltar sense haver de manobrar unes quantes vegades.

I com que també els vianants tenen dret a viure, i més si són persones majors (amb les quals els polítics tenen especials atencions només en temps d'eleccions) no i seria de més que es fes complir la llei referent a cotxes aparcats damunt les voravies, taules, cadires i para-sols damunt voravies d'un m. d'amplària, gent asseguda a certes hores a la fresca al mig del carrer i un llarg etc. on en aquest poble anàrquic en qüestió circulatori i on els polítics tenen més esment a no agraviar un ciutadà (un vot) que no a fer complir les normes que per necessitats de convivència ha dictat el consistori.

El tros de carre (Plaça) devora La Caixa és sense cap dubte el més circulat i conflictiu del poble. Quan hi ha cotxes aparcats i es dona la coincidència que hi ha algun celador, sembla que posa més esment que la gent que passa amb dificultats no els retxi que no a multar-los o almenys a fer-los partir (sempre hem sabut que els municipals compleixen les ordres que els dona el seu cap, el batle, per que fa a la política a seguir i al manteniment de l'ordre, en aquest cas, circulatori).

Creim que seria millor que no enviassin ningú a dirigir el trànsit de la zona i així evitarien donar escàndols als ciutadans i la humiliació que suposadament es veu obligat a patir qui fa

el paper "d'en Colau a sa Pobla".

Ah! les bicicletes que durant el curs escolar hi ha damunt la voravia de la biblioteca obliguen a tothom a baixar al carrer tan circulat. Aquest també és un problema a resoldre.

***

- "Hem de recuperar l'orgull de ser del PP", va dir el president Matas.

Quan el President de Govern Balear, com a tal, va anar a una festa d'hotellers on hi va haver un sobradet show, amb homes i dones nuus exhibint els seus encants, amb postures i gestos que feren la sensibilitat de molts de balearics i de tota tendència política i de molts afiliats al PP en particular, aquest nostre president devia creure que fets d'aquests fan camí cap a recuperar l'orgull perdut???

- Aquests dies, pel poble circulen dos acudits:

Un diu que els arquitectes de l'administració que deien que s'havien d'enderrocar les escoles perquè hi havia cruïres i l'edifici perillava, necessitaven anar a l'oculista. I ara que ha els han posat ulleres diuen que els cruïres només eren teranyines.

L'altre diu: -saps que a plaça han llevat una banc?

-Un banc? Si hi ha els mateixos, el Santander, es Crèdit...

- No, si és un dels banes de pedra, que com que es va rompre i no hi ha doblers per arreglar-lo, l'han llevat i han enrajolat el redol.

- S'Arenal també és de Lluçmajor, fins al torrent dels Jueus. Que comunique s'Arenal (Lluçmajor) amb el de Palma només hi ha el carrer del pont i el de la vorera de la mar en què la circulació sempre és intensa. Al de la vorera de la mar i només a la part de Lluçmajor sempre hi ha cotxes aparcats que dificulten el pas i es veuen obligats, els que circulen, a trepitjar la retxa contínua d'enmig del carrer. No són cotxes d'estrangers, ni de gent no identificada, sinó que hi ha un jeep blanc descapotable que és ben segur que els municipals saben a qui pertany. No seria qüestió, senyor batle, que maldament no hi visqui, posàs ordre devers la vostra caseta de s'Arenal? ♦

Esports

Polèmica i forçada dimissió d'Isidro Martínez

Catalina Font.

- Havia de ser per quatre anys, però només un la presidència del CD Espanya ha estat en mans d'Isidro Martínez.

Una temporada que s'ha caracteritzat pels conflictes entre els diversos equips que engloba l'entitat i la Presidència, una presidència que ha estat titllada d'autoritària i d'antidemocràtica, tema del qual s'han queixat la majoria d'associats.

Tot aquest enrenou va sortir a la llum a principis del propassat mes de juliol, en el decurs d'una Assemblea General de socis, en la qual els crits semblant a "Váyase Sr. Martínez" va esser la frase més oïda.

No obstant això, el Sr. Martínez no va considerar la sobirania de l'Assemblea i després d'una encesa discussió es va arribar a un consens per tal que el tema es decidís en una Assemblea Extraordinària posterior. Aquesta va tenir lloc dia 26 de juliol a la sala d'Actes de l'Ajuntament, amb una participació nombrosa de socis i amb un únic punt a l'ordre del dia: Moció de censura al President.

El ja ex-president Isidro Martínez va començar fent una autodefensa dient que no havia dimitit perquè "dimitir voluntàriament significa reconèixer alguns errors" i ell considerava que la seva actuació havia estat correcta en tot moment. No obstant això, els ànims es varen anar escalfant i l'ambient de cada cop era més tens fins que es va procedir a la votació, una votació ben clarificadora: 63 vots a favor que I. Martínez deixàs la presidència del CD Espanya, 3 perquè quedàs i quatre abstencions.

Finalment, es va procedir a nomenar una Junta Gesto-

Joan Oller, nou president del C.D. Espanya.

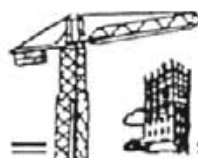
ra per 1 any que ha quedat de la següent manera: President, Joan Oller; Vice-president, Antoni Cladera; Secretari, Agustí Roig i tresorer, Miquel Pons.

Des d'aquí encoratjam la nova Junta i ens posam a la seva disposició com a premsa local que som per tal de donar la màxima informació del futbol llucmajorer.

I que el diàleg i la transparència siguin la tònica dominant d'una entitat esportiva que ha de servir per mantenir l'esperit futboler al capdavant i eliminar qualsevol interès particular. ♦

36

CONSTRUCCIONS

LAMPINO, S. L.

Especialistes en reestructuració de cases antigues

C/. Nord, 9 - Tels.: 66 04 88 - 66 17 61 - 66 08 38

SPORTS

ca'n salom

Cordelleria i espadenyeria

C/. Músic Joan Xamena, 12 • Tel. 66 14 84 • (Llucmajor)

Cadets CD Espanya

Jaume.-

Per a aquesta nova temporada els Cadets del CD Espanya seran entrenats per Matias Terrassa i per Jaume Manresa, pujant així amb la majoria de jugadors que la temporada anterior eren Infantils. Els delegats de camp seran Ramon Cañellas i Damià Mas i el planter de jugadors quedà format de la següent manera:

R. Tomàs i J. Garcia (porters), J. Torres, E. Garcias, A. Mas, Joan B. Trujillos, Ll. Abellán, S. Cladera, M. Sánchez, B. Pastor, R. Secilla, J. Miquel "Cote", B. Manresa, J. Pérez, G. Roig, R. Ramos, Ll. Garí, F. Berrocal, S. Cañellas i E. Salas.

Fins al moment de fer aquesta breu ressenya s'han jugat tres amistosos, amb tres victòries consecutives: Felanitx, 1- CD Espanya, 2 (gols de R. Ramos i S. Cañellas). CD Espanya, 3 - Rellotgeria Calvo, 2 (tots tres gols locals marcats per Cañellas) i el darrer encontre, jugat a la Porciüncula amb aquest resultat: La Porciüncula, 4 - CD Espanya, 5 (gols espanyistes de Cañellas -2- i R. Secilla, 3). R. Secilla va obtenir, després del partit el trofeu de màxim golejador del torneig que s'havia disputat al camp esmentat. ♦

Festes de Santa Cànida a Lluçmajor

Concursos de pesca organitzats pel Club de Pesca "Es Cap Roig" Trofeus donats per l'Exm. Ajuntament de Lluçmajor

37

Futbol 7 Aleví

J.M.-

L'entrenador d'aquest equip és Joan J. Riutort i els delegats, Joan B. Lara i M. Barceló.

Els components del Futbol 7, categoria Aleví són aquests:

G. Barceló, M. Trujillos, A. Torres, Miquel A. Rubí, A. Maimó, Joan B. Lara, Joan C. Marín, B. Cànaves, Joan C. García, J. Oller, J. Martí, Gil, Joan M. Garcias, A. Gamundí i J. Rosselló.

Aquests joves jugadors han realitzat dos partits amistosos amb els següents resultats: CD Espanya, 5 - Ca'n Pastilla, 2 (gols tots de J.Oller)

La Porciüncula, 3 - CD Espanya, 3 (gols d'Oller -2- i J. Martí). Aquest empat va provocar que el resultat final es conegués després de la tanda de penals, en la qual el CD Espanya va quedar campió. ♦

Modalitat Roquer Costa

Categoria Alevins

3 Cati Garau
2 Victèria Izquierdo
1 Ana Maria Pedregosa
Peça major Ana Maria Pedregosa

gosa

Categoria Infantils

3 Segio González
2 Gil Garau
1 Maribel Roig
Peça major Maribel Roig

Categoria Juniors

1 Patricia Romero

Categoria Seniors

3 Jaime Cerdá
2 Francisco Molina
1 Francisco Pedregosa
Peça major Antonio Mas

Modalitat Roquer en Barca

Categoria Patrons Barca

3 Gabriel Cabot
2 Miquel Vidal
1 Tomeu Ferragut

Categoria Acompanyants Barca

3 Francisco Laredo
2 Francisco Molina
1 Juan Sampol
Peça major entre tots Gabriel Cabot

Modalitat Caça Submarina

Categoria Juniors

1 Tomeu Antequera

Categoria Seniors

3 Daniel Colom
2 Llorens Gelabert
1 Rafa Coll
Peça major Rafael Coll ♦

La Palmera

es fasser

Histodiador Terrasa, 37
Teléfono 66 04 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

SA FILOA

C/ MELIÀ, 3 - LLUCMAJOR

Sant Cristòfol S'Arenal

*Trofeus Ajuntament Llucmajor
Organitza: Club Pesca Es Cap Roig*

Modalitat Roquer Costa

Alevins

- 3 Victòria Izquierdo
- 2 Cati Garau
- 1 Ana Maria Pedregosa
- Peça major Rafael Salva

Infantils

- 3 Sergio González
- 2 Maribel Roig
- 1 Gil Garau
- Peça major Maribel

Juniors

- 2 Miguel Oller
- 1 Manolo Sarmiento
- Peça major Manolo Sarmiebtó

Seniors

- 3 Pedro Pedregosa
- 2 Miguel Vidal
- 1 Francisco Molina
- Peça major Jeronimo Izquierdo

Modalitat Roquer Barca

Seniors

Prova entre Patrons d'Embarcació

- 3 Juan Truyols
- 2 Miquel Vidal
- 1 Pep Pomares

Prova entre Acompanyants a l'Embarcació

- 3 Francisco Molina
- 2 Tomeu Moll
- 1 Juan Sampol
- Peça major entre tots Pedro Homar

Modalitat Caça Submarina

Seniors

- 3 Juan Garau
- 2 Xisco Gelabert
- 1 Mateo Pocovi
- Peça major Mateo Pocovi ♦

Festes patronals de Sant Jaume a S'Estanyol

*Concursos de pesca
Trofeus donats per l'Ajuntament de Llucmajor
Organitza: Club Pesca es Cap Roig.*

Representen al Club els delegats de pesca:

Modalitat roquer costa

Categoria Alevins

- 3º Cati Garau
- 2º Victoria Izquierdo
- 1º Ana Maria Pedregosa

Peça major

- Victoria Izquierdo

Categoria Infantils

- 3º Roberto Fuentes
- 2º Jose Serrano
- 1º Gil Garau

Peça major

- Roberto Fuentes

Modalitat roquer costa

Categoria Senyors

- 3º Francisco Molina
- 2º Francisco Laredo
- 1º Miquel Vidal

Peça major

- Miquel Vidal

Modalitat roquer en barca

Patrons i acompanyants

Categoria Patrones

- 3º Toni Planells
- 2º Sebastian Fullana
- 3º Miquel Vidal

Peça Major

- Miquel Vidal

Categoria acompanyants

- 3º Diego Martinez
- 2º Sebastian Fullana (hijo)
- 1º Juan Sampol

Modalitat caça submarina

Categoria Senyors

- 4º Tomeu Antequera
- 3º Geronimo Burlo
- 2º Xisco Gelabert
- 1º Mateo Pocovi

Peça major

- Mateo Pocovi ♦

DOLÇ I SALAT

FRUITS SECS • CONGELATS
POLLASTRES A L'AST

Festes de Son Bieló

Llorenç Mascaró

Festes organitzades per l'Associació de propietaris i veïns de la urbanització.

TORNEIG FUTBOL 7

Son Bieló, 3 - Olímpic, 3

Pepelus, 6 - Ca na Marola, 0

Final: Olímpic, 2 - Pepelus, 2

L'equip dels "Pepelus" es va proclamar campió del torneig a la tanda de penals.

ATLETISME

Es varen realitzar 11 corregudes, distribuïdes així:

INICIACIÓ (anys 1988-1992)

Femení:

1ª Núria

2ª Maria del Mar Bonnin

3ª Maria del Mar Lucas

Masculí:

1r. Carlos

2n. Pedro

3r. Blai

ALEVI

Femení:

1ª Cristina

2ª Isa

3ª Elena

Masculí:

1r. Juanma

2n. Javi

3r. Xisco

JUVENIL (1982-83)

Femení:

1ª Magdalena

2ª Maria del Mar

Masculí:

1r. Carlos

2n. Tolo

MARES

1ª Francisca

2ª Mari

3ª Marga

MENORS DE 4 ANYS

Femení:

1ª Aina

2ª Xisca

3ª Petra Maria

Masculí:

1r. Adrián

2n. Salvador

3r. José

PING-PONG

Hi participaren 74 jugadors; els primers classificats varen ser els següents:

Categoria de 6 a 12 anys:

1r. Pedro Mataró

2n. Sergio Maura

Categoria de 13 a 20 anys:

1r. Toni Clar

2n. Joan Gual

De més de 20 anys:

1r. Miquel Gual

2n. Pep López

Categoria femenina:

1ª Cristina Mataró

2ª Isa Reus

Mestresses de casa:

1ª Maribel Maura

2ª Jovita Llull

PETANCA

Participaren tres tripletes els components de les quals eren majors de 30 anys, i dues tripletes de femines menors de 15 anys.

BASQUET 3x3

Participaren 11 equips composts per 4 jugadors cada un; 2 equips de 9 a 11 anys, 4 de 12 a 16 anys, dos femines i tres equips de més de 16 anys.

Els resultats de la Ginkama varen ser aquests;

Menors:

1r. Take That

2n. Nenano

Majors:

1r. Els Peixets

2n. Minibros ♦

COSMETICA

PERFUMERIA

REGALS

ROBA INTERIOR

Infants, home i dona

C/. Major, 101 - Tel. 12 01 34 - C/. Convent, 34 - Tel. 66 23 33
(Llucmajor)

PLAÇA ESPANYA, 18
07600 LLUCMAJOR (MALLORCA)
TELEFON 66 04 22

Grup Muntanyisme Llucmajor

El Grup Muntanyisme Llucmajor va dur a terme dins el mes de juliol, una neteja i arranjament de la cúpula exterior del Campanar de l'Església de Sant Miquel, que consistí en l'eliminació de l'herba que havia arrelat dins les juntes del marès, i varen procedir a omplir-les amb ciment per tal de returar l'erosió en què es trobaven.

El primer dissabte d'agost, el Grup Muntanyisme Llucmajor, a les 11.00 hores va col·locar la Bandera de la Festa al Campanar de l'Església Parroquial i tot seguit es va fer una mostra de ràpel, a càrrec dels membres del citat Grup. Aquesta activitat sortia en el programa de Festes Patronals de Santa Cànida.

Després de l'aturada de l'estiu, el G.M.L.L. tornà a començar la seva tasca d'activitats de cara a l'hivern, com puguin esser l'escalada, els descens a torrents, ràpels, i excursions per la nostra illa. Tot els interessats podeu posarvos en contacte al local social, Bar San Francisco (c/ Sant Francesc 51): ens trobareu cada dimecres a les 22h. ♦

Escola de bàsquet

A partir de dimecres
dia 2 d'Octubre de 1996
Pavelló Poliesportiu

Per a nins i nines a partir dels 6 anys.
Dilluns-dimecres-divendres
Des de les 17:30 a les 18:30
A càrrec dels entrenadors i monitors del C.B. Joventut Llucmajor.

Inscripcions en el mateix pavelló dies:
23/24/25 de setembre de les 19:00 a les 20:00 h.

Quota: Socis (Pare i Mare)   Gratuït
                          No Socis   1.500.-/ Mensuals

Organitza: C.B. Joventut Llucmajor
Col·laboren: Ajuntament de Llucmajor
APA C.P. Jaume III
APA C. Sant Bona Aventura
APA C. N. Sra. de Gràcia ♦

FUNERÀRIA

Nostra Senyora de Lluç
A. SASTRE

C/ Revetlla 9 i 11.
Tel. 62 01 46 (Santa Maria)

El Sr. Sastre de Santa Maria, gerent de la Funerària Ntra. Sra. de Lluç, ha nomenat un representant per atendre qualsevol servei funerari, per informar sobre els preus, per poder concertar el servei que es desitgi amb antelació i per poder evitar qualsevol sorpresa.

El nostre representant atindrà serveis particulars i de la nostra Companyia d'assegurances les 24 hores.

C/ Ciutat, 127-1r. Tel. 66 18 62
(Llucmajor)

PERRUQUERIA

Fina

C/ d'Es Vall, 49   Tel. 66 11 58

Entre noltros

Naixements

- 1.- Leonardo Buceta Amo, 29 juny 96, fill d'Antoni i Maria Eloïsa.
- 2.- Elena González Sánchez, 6 juliol 96, filla de Joan Antoni i Dolores.
- 3.- Sara Rodríguez de Ruiters, 7 juliol 96, filla de Francesc i Selma.
- 4.- Jaume Nicolau i Ballester, 8 juliol 96, fill d'Onofre i Antònia.
- 5.- Joel Coll i Reurich, 10 juliol 96, fill de Joan i Judith.
- 6.- Antoni Salvador Tomàs i Moreno, 19 juliol de Joan Miquel i Joaquina.
- 7.- Jerònia Adrover i Llombart, 20 juliol 96, filla de Sebastià i Jerònia.
- 8.- Irene Ramfrez García, 15 juliol 96, filla de Joaquin i Josefina.
- 9.- Núria Ripoll i Sureda, 12 juliol 96, filla de Sebastià i Núria.
- 10.- Tatiana Cladera i Cabrera, 22 juliol 96, filla d'Antoni i Amèlia.
- 11.- Marta Cabrera González, 25 juliol 96, filla de Joan Carles i Maria del Carme.
- 12.- Antoni Amengual i Barros, 26 juliol 96, fill de Guillel i Catalina.
- 13.- Antoni Mira i Alemany, 28 juliol 96, fill d'Antoni Marc i Catalina.
- 14.- Joan Miquel Barceló i Nicolau, 10 agost 96, fill de Miquel i Maria del Carme.
- 15.- Josep Lluís Peláez Olmedo, 15 agost 96, fill de Josep Lluís i Àngela.
- 16.- Jaume Gomila i Mut, 18 agost 96, fill de Bartomeu i Mirian.
- 17.- Catalina Maria Sebastià i Garau, 24 agost 96, filla de Salvador i Maria.
- 18.- Bartomeu Rigo i Bauzà, 29 agost 96, fill de Bartomeu i Catalina.

Matrimonis

- 1.- Jesús Láinez Tomàs i Margalida Ferretjans Lorenzo, 31 maig 96, Església Nostra Sra. de Gràcia.
- 2.- Hugo Victor Saracho Duarte i Karina Gnappa González, 18 juliol 96, Jutjat de Pau.
- 3.- Antonio Jesús Manzanero Rodríguez i Catalina Francisca Cresí, 13 juliol 96, Esg. Ntra. Sra. de Gràcia.
- 4.- Jaume Abrines Ferrer i Yindra Buchtova, 20 juliol 96, Esg. Ntra. Sra. de Gràcia.
- 5.- Fidel de la Osa Regidor i Francesca Esperança Mora Ribot, 12 juliol 96, Saló d'Actes de la Casa Consistorial.
- 6.- Antoni Rojas Gema i Maria Teresa Marín Ruiz, 3 agost 96, Saló d'Actes de la Casa Consistorial.
- 7.- Sergi Muñoz Rivero i Carme Isabel Cortès Bolívar, 27 juliol 96, Esg. de Sant Bonaventura.
- 8.- Bartomeu Font Salvà i Maria Antònia Vicens Guerrero, 1 juny 96, Esg. de Sant Bonaventura.
- 9.- Salvador Boscana Rigo i Petra Maria Miralles Puigserver, 29 juny 96, Esg. de Sant Bonaventura.
- 10.- Thomas Gutenbergger i María Belén Maldonado, 5 juliol 96, Esg. de Ntra. Sra. de Gràcia.

Defuncions

- 1.- Margalida Clar i Sastre, 5 agost 96, 84 anys.
- 2.- Gertrudis Paula Chamorro Valverde, 10 juny 96, 89 anys.
- 3.- Josefa Leal Barbancho, 13 juny 96, 80 anys.
- 4.- Aina Monserrat i Oliver, 17 juliol 96, 87 anys.
- 5.- Rafel Guasp i Torrens, 22 juliol 96, 91 anys.
- 6.- Isabel Gual i Buñola, 28 juliol 96, 85 anys.
- 7.- Antoni Barros i Franco, 28 juliol 96, 71 anys.
- 8.- Antònia Tomàs i Garau, 3 agost 96, 77 anys.
- 9.- José Cantero Felipe, 5 agost 96, 56 anys.
- 10.- Dulce Nombre Liger Astorga, 8 agost 96, 90 anys.
- 11.- Joan Vidal i Tomàs, 10 agost 96, 80 anys.
- 12.- Dolores Bernal Zapata, 14 agost 96, 85 anys.
- 13.- Antonio González González, 14 agost 96, 53 anys.
- 14.- Francesc Riera i Manresa, 16 agost 96, 81 anys.
- 15.- Joana Maria Palmer i Ferretjans, 19 agost 96, 93 anys.
- 16.- Pere Antoni Tomàs i Oliver, 28 agost 96, 96 anys.
- 17.- Joan Piris i Obrador, 25 agost 96, 20 anys. ♦

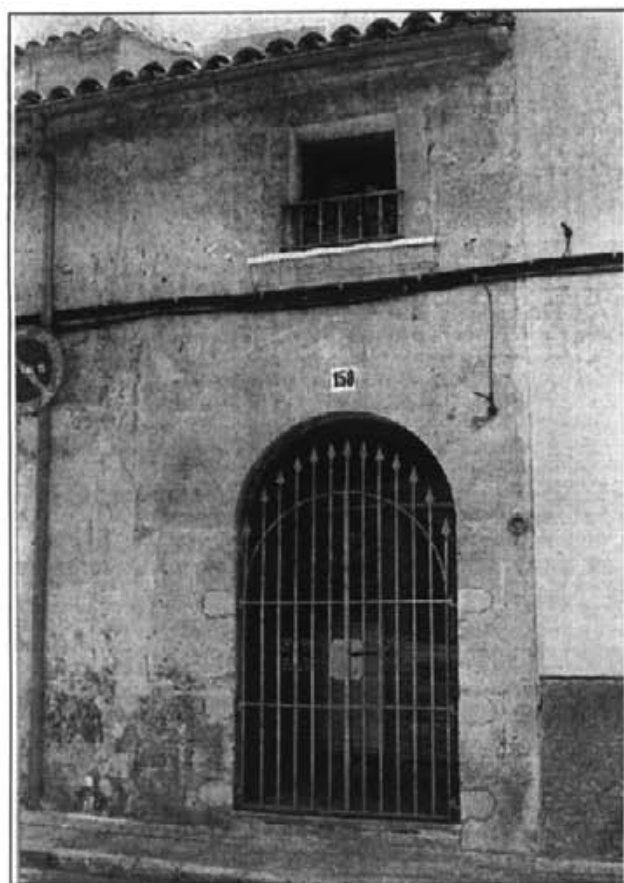

**NUEVO OPEL
CORSA
¡MI COCHE!**

**AUTOMÒBILS
LLUCMAJOR S.L.**

Ronda de Ponent, 30 - Tel. 66 06 24 (Llucmajor)

42

S'ha perlat molt de posar una normativa que estableixi uns mínims per evitar coses com aquesta (C/ Major - Jaume II), sobretot a les cases que es troben dins el quadrat.

La inquietud i la sensibilitat que per aquestes qüestions mostren els nostres governants locals no fa pensar en una possible prevenció d'aquests fets.

Només ens queda esperar que no hi hagi qualche ric alemany que compri la casa de la senyora de ca s'Hereu i que pinti la façana de vermell, l'arc del portal de groc i les portes de color cel. ♦

Sopa de lletres - 12 peixos

M	G	A	S	R	E	G	L	H	E	H	A	I
A	O	X	H	U	O	X	I	O	M	A	P	B
Y	E	S	L	F	A	Y	B	Q	T	U	A	N
H	T	A	O	B	L	U	Z	Y	E	N	N	I
M	O	R	R	A	L	L	A	L	U	Z	E	U
H	E	R	B	O	R	G	A	E	L	R	R	D
A	T	A	G	U	P	U	L	F	G	O	O	N
M	U	S	Y	O	H	R	S	N	D	T	M	P
S	B	T	E	N	C	M	O	I	F	E	N	L
A	G	T	O	B	A	C	F	C	N	R	T	C
B	S	E	M	I	A	R	N	E	S	R	V	E
O	T	G	C	O	V	M	A	B	R	E	P	A
C	A	H	E	J	A	J	M	O	D	G	F	T

Solució del mes passat

- Pedagogia
- Psicologia
- Matemàtiques
- Biologia
- Bioquímica
- Dret
- Economia
- Filologia
- Filosofia
- Física
- Geografia
- Història

DEL MOTOR I DE L'AUTOMÒBIL

Pedro Noguera Enseñat

AGENT OFICIAL

Taller autoritzat

Boutique

C/. Impremta, nº 1 - (Pas d'en Quint)
Tel (971) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

CENTRE DE PREPARACIÓ AL PART

Catalina Serra Calafat
(Comare)

**També hi ha servei de
massatges terapèutics**

Cl. Rigo, 73 - Tel. 66 24 90

SYP

AL VOSTRE SERVEI

*Pel vostre dinar de Fires teniu:
Fruita del temps, congelats,
carnisseria, xarcuteria i bons vins*

Agraïm la vostra visita

LA MILLOR BOTIGA DE CADA DIA

C/. Nicolau Taberner, 39 - Tels. 12 06 97 - 12 06 98

Restaurant

"AL SEU GUST"

CHEF: PEP MARTÍNEZ

LOCAL CLIMATITZAT

TANCAT ELS DILLUNS

C/. NICOLAU TABERNER, CANTONADA
PASSEIG JAUME III. TEL. 12 03 12

CLINICA DENTAL

Dr. Ll. Galmés Ferrer

HORARI:

Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14)

Dimarts (9 a 13 i 17 a 19). Dijous (9 a 13)

Divendres horabaixa (16'30 a 20h)

ASSEGURANCES:

SANTAS

IMECO

ASISA

AXA (MARE NOSTRUM)

Carrer Major, 77 - Tel. 66 20 17 - LLUCMAJOR

SEAT

Rubí Automòviles Llucmajor, S.L.

Ctra. Arenal s/n - Tel. 66 02 34 - 66 16 18

Nuevo Seat Córdoba SX. Taquicardia.

ADVERTENCIA:

Por su potencia: 1.6-100CV, 2.0-115CV, 1.8-16V-130CV. Por su confort: volante y palanca de cambios en cuero, cuadro de herramientas e indicadores deportivos, 4 plazas y 455 l. de maletero. Por su equipamiento: Dirección asistida, alarma antirrobo y doble airbag de serie, ABS, EDS y aire acondicionado opcionales. Y sobre todo, por su diseño, el nuevo Córdoba SX puede producir taquicardia.

AUTO - ELECTRIC Barceló

S.L.

AlliedSignal
AUTOMOTIVE

Bendix®

Ronda Ponent, 26 - Tel. 66 01 70

- Injecció benzina
- Frens i ABS
- Amortidors
- Aire condicionat
- Airbag Atend Erle
- Alta Fidelitat
- Canvis d'oli
- Encesa i posta a punt
- Tacògrafs
- Limitadors de velocitat
- Energia solar
- Convertidors
- Generadors
- Automatismes electrònics

Més de 20 anys
d'experiència
ens avalen